

REGLER FOR DIN PENSIONSORDNING

Den fleksible pensionsordning

**Marts
2021**

REGLER FOR DEN FLEKSIBLE PENSIONSORDNING .. 4

§ 1. OPTAGELSE, GENOPTAGELSE OG ÆNDRING AF PENSIONSORDNING	4
§ 2. OPLYSNINGSPLIGT.....	4
§ 3. RÅDERET	4
§ 4. INDSKUD	5
§ 5. PENSIONSBRIDRAG	5
§ 6. OPHØR AF BIDRAGSBETALING	5
§ 7. BIDRAGSFRITAGELSE.....	5
§ 8. PENSIONSANSKASSENS YDELSER	5
§ 9. ALDERSPENSION	6
§ 10. INVALIDEPENSION	6
§ 11. ÆGTEFÆLLEPENSION	7
§ 12. BØRNEPENSION.....	8
§ 13. DØDSFALDSSUM.....	8
§ 14. GRUPPEFORSIKRING	8
§ 15. OPSPARINGSORDNINGER.....	8
§ 16. OPSPARINGSAFDELING.....	8
§ 17. PENSIONENS UDBETALING.....	9
§ 18. FORSIKRINGSTEKNISK GRUNDLAG	9
§ 19. UDTRÆDELSE OG OVERFØRSEL.....	9
§ 20. IKRAFTTRÆDELSSESBESTEMMELSER	9
BILAG A. GRUPPEFORSIKRINGER.....	10
§ 1. GRUPPEFORSIKRINGENS DÆKNING	10
§ 2. DÆKNINGSBERETTIGEDE	10
GRUPPEFORSIKRING VED DØD	10
§ 3. GRUPPEFORSIKRINGSSUMMEN VED DØD	10
§ 4. HVEM UDBETALES GRUPPEFORSIKRINGSSUMMEN VED DØD TIL?.....	10
§ 5. SKATTEFORHOLD.....	10
GRUPPEFORSIKRING VED INVALIDITET	10
§ 6. DÆKNINGSSUMMER VED INVALIDITET.....	10
§ 7. SKATTEFORHOLD.....	11
GRUPPEFORSIKRING VED VISSE KRITISKE SYGDOMME	11

§ 8. GRUPPEFORSIKRINGSSUMMEN VED VISSE KRITISKE SYGDOMME	11
§ 9. FORSIKRINGSBETINGELSER	11
§ 10. SKATTEFORHOLD.....	11
FÆLLES BESTEMMELSER FOR DÆKNING VED DØD, INVALIDITET OG VISSE KRITISKE SYGDOMME	11
§ 11. MODREGNING AF ANDRE GRUPPEFORSIKRINGER .	11
§ 12. HVORNÅR DÆKKER FORSIKRINGEN IKKE?.....	11
§ 13. INDIVIDUEL FORSIKRING VED FRATRÆDELSE.....	11
BILAG A1. FORENEDE GRUPPELIVS FORSIKRINGSBETINGELSER VED VISSE KRITISKE SYGDOMME	12
BILAG B. OPSPARINGSORDNINGER.....	17
§ 1. OPSPARINGSORDNINGER OG OPRETTELSE.....	17
§ 2. INDBETALING	17
§ 3. FORRENTNING	17
§ 4. INDSÆTTELSE AF BEGUNSTIGET	17
§ 5. BIDRAGSFRITAGELSE.....	17
§ 6. UDBETALING.....	17
§ 7. UDTRÆDELSE OG OVERFØRSEL	18
BILAG C. VILKÅR FASTSAT I OVERENSKOMSTER, AFTALER OG LIGNENDE OM YDELSSESSAMMENSÆTNING.....	19
1. ANSATTE I DEN OFFENTLIGE SEKTOR.....	19
2. ANSATTE EFTER SÆRLIG AFTALE	20
BILAG D. TEKNISKE PENSIONSREGLER	21
1. OPTAGELSE OG GENOPTAGELSE	21
2. BIDRAG OG INDSKUD	22
3. PENSIONS YDELSER	23
4. ALDERSPENSION.....	24
5. INVALIDEPENSION OG BIDRAGSFRITAGELSE.....	25
6. ÆGTEFÆLLE-/SAMLEVERPENSION	26
7. BØRNEPENSION	26
8. DØDSFALDSSUM	26
9. PENSIONENS UDBETALING.....	27
10. FORSIKRINGSTEKNISK GRUNDLAG.....	27
11. BONUSREGULATIV (GENNEMSNITSRENTEORDNINGEN)	28

12. SPEKULATION MOD PENSIONS KASSEN.....	29
13. UDTRÆDELSE OG OVERFØRSEL TIL ANDEN PENSIONSORDNING	29
14. VIRKSOMHEDSORDNINGER.....	29

15. DIGITAL POST.....	30
-----------------------	----

BILAG E. STATUT FOR AKADEMIKERPENSIONS TILSKUDSFOND.....	31
---	-----------

REGLER FOR DEN FLEKSIBLE PENSIONSORDNING

§ 1. OPTAGELSE, GENOPTAGELSE OG ÆNDRING AF PENSIONSORDNING

Stk. 1. Nyoptagne medlemmer

Nyoptagne medlemmer omfattes af dette dokument.

Stk. 2. Obligatoriske ordninger

Et medlem, der optages efter en kollektiv overenskomst, aftale og lignende med pligt til medlemskab af pensionskassen, optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 6 måneders karens efter stk. 5.

For medlemmer, optaget før 1. januar 2017, som på denne dato har mere end 6 måneders karens tilbage, afkortes denne karens dog til 6 måneder fra 1. januar 2017.

Stk. 3. Frivillige ordninger

Et medlem, der ved optagelsen i pensionsordningen er i et ansættelsesforhold uden pligt til medlemskab af pensionskassen, hvor pensionsbidraget indbetales af arbejdsgiver, optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 24 måneders karens efter stk. 5.

Stk. 4. Øvrige ordninger

Øvrige medlemmer skal afgive helbredsoplysninger ved optagelsen efter retningslinjer fastsat af bestyrelsen. *Se Bilag D, afsnit 1.*

Stk. 5. Karens, nedsatte pensioner

Et medlem optaget efter stk. 2, der dør eller får et erhvervsevnetab på mindst halvdelen eller 2/3 af den fulde erhvervsevne inden 6 måneder efter optagelsen, stilles som om optagelsen var sket med nedsatte pensioner, hvis det godtgøres, at medlemmets død eller erhvervsudygtighed skyldes en allerede ved optagelsen indtruffet sygdom eller ulykke. Tilsvarende gælder for et medlem optaget efter stk. 3, der dør eller får et erhvervsevnetab inden 24 måneder efter optagelsen. Ved erhvervsevnetab forstås den dag medlemmets erhvervsevne (først sygedag) er nedsat med halvdelen eller 2/3 uanset en eventuel løn først ophører senere og medlemmet dermed først er berettiget til bidragsfritagelse eller udbetaling på et senere tidspunkt end tidspunktet for erhvervsevnetabet. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herfor. *Se Bilag D, afsnit 1.*

Bestyrelsen kan fastsætte regler, hvorefter medlemmer optaget efter stk. 2 eller 3 mod afgivelse af helbredsoplysninger kan frigøre sig for karenstiden. Kan medlemmet ikke afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, optages medlemmet med nedsatte pensioner. *Se Bilag D, afsnit 1.*

Stk. 6. Opsparingsafdelingen

Følgende medlemmer optages i opsparingsafdelingen:

- medlemmer optaget efter stk. 2 eller 3, der har mistet mindst halvdelen af erhvervsevnen, vurderet efter samme kriterier som nævnt i § 10, stk. 2, på optagelsestidspunktet.

- medlemmer, der ved optagelsen er ansat i fleksjob eller andre stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmaessige forhold enten direkte eller indirekte ydes offentlige tilskud, og
- medlemmer efter stk. 4, der efter helbredsbedømmelse ikke kan optages på normale vilkår.

Disse medlemmer kan ved afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger på et senere tidspunkt overflyttes til dækning på normale vilkår.

Medlemmer, der ved optagelsen har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegünstigede pensionsordninger, optages også i opsparingsafdelingen.

Hvis pensionskassen først bliver bekendt med forholdene på et senere tidspunkt, kan medlemmet overflyttes til opsparingsafdelingen med tilbagevirkende kraft fra optagelsestidspunktet.

Stk. 7. Genoptagelse af bidragsbetaling

Genoptager et hvilende medlem bidragsbetalingen, finder stk. 2-6 tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Nyeste pensionsordning

Ved genoptagelse af bidrag for et hvilende medlem bliver bidragsindbetalingerne omfattet af de regler, som nyoptagne medlemmer omfattes af.

Stk. 9. Ændring af pensionsordning

Hvis et medlem vælger at ændre sin pensionsordning og derved bliver omfattet af dette dokument, så kan medlemmets risikodækninger i forbindelse med ændringen ikke forøges uden afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

§ 2. OPLYSNINGSPLIGT

Et medlem er forpligtet til på opfordring fra pensionskassen at give skriftlige oplysninger om helbred eller andre forhold, som af bestyrelsen skønnes at være af betydning, både ved optagelsen og når der søges om pension og andre ydelser fra pensionskassen. Medlemmet har også pligt til at lade sig lægeundersøge af en af pensionskassen foreslået læge ved helbredsbedingede ydelser.

Et medlem, der overgår til en stilling, hvor der er taget særlige hensyn til medlemmets helbredsmaessige eller sociale forhold, skal give pensionskassen oplysning herom.

§ 3. RÅDERET

Retten til ydelser fra pensionskassen, herunder udbetalingen er personlig. Et medlem kan ikke råde over disse rettigheder, og de kan ikke gøres til genstand for retsforfølgning. Dette gælder tillige i forbindelse med udtræden eller overførsel til anden pensionsordning og for andre pensionsberettigede.

§ 4. INDSKUD

Stk. 1. Indskud fra tidligere ansættelse

Et medlem, der i en tidligere ansættelse var omfattet af en forsikringsmæssig pensionsordning eller pensionskasseordning eller har været tjenestemandsansat, kan anvende beløb overført herfra som indskud. *Se bilag D, afsnit 2.*

Stk. 2. Øvrige indskud

Et medlem kan herudover betale indskud. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler herom. *Se bilag D, afsnit 2.*

Stk. 3. Nyeste pensionsordning

Indskud, herunder overførsler fra anden pensionsordning, bliver omfattet af de regler, som nyoptagne medlemmer omfattes af.

§ 5. PENSIONS BIDRAG

Stk. 1. Obligatoriske ordninger

Pensionsbidrag, som indbetales i overensstemmelse med kollektiv overenskomst, aftale eller lignende med pligt til medlemskab af pensionskassen, anvendes til ydelser, som opfylder kravene heri. *Se bilag C.*

Bidragsstigninger, hvor risikosummen forøges med mere end 25 %, bliver omfattet af en ny karenperiode på 6 måneder.

Stk. 2. Frivillige ordninger

For pensionsbidrag indbetalt af en arbejdsgiver, hvor ansættelsesforholdet er uden pligt til medlemskab af pensionskassen, kan bestyrelsen fastsætte nærmere regler. *Se bilag D, afsnit 2.*

Bidragsstigninger, hvor risikosummen forøges med mere end 25 % bliver omfattet af en ny karenperiode på 24 måneder.

Stk. 3. Øvrige ordninger

For øvrige medlemmer kan bestyrelsen fastsætte nærmere regler. *Se bilag D, afsnit 2.*

Ved bidragsstigninger, hvor risikosummen forøges med mere end 25 %, skal medlemmet afgive helbredsoplysninger efter retningslinjer fastsat af bestyrelsen, *Se bilag D, afsnit 1.*

Stk. 4. Pensionerede medlemmer

Bidragsstigninger for medlemmer, der er helt eller delvist pensionerede i henhold til § 9 om alderspension eller § 10 om invalidepension, indbetales til opsparingsafdelingen.

Stk. 5. Forfald

Pensionsbidrag forfalder månedsvis bagud. Ved indbetaling efter forfaldstidspunktet kan bestyrelsen fastsætte en morarente. *Se bilag D, afsnit 2.*

§ 6. OPHØR AF BIDRAGSBETALING

Stk. 1. Bidragsfri dækning

Ophører eller nedsættes pensionsbidraget, uden at medlemmet er berettiget til dækning ved invaliditet eller

bidragsfritagelse, har medlemmet mulighed for at overgå til bidragsfri dækning.

Bidragsfri dækning forudsætter, at medlemmet har været bidragsbetalende uafbrudt i 6 måneder inden. Herved vil medlemmets pension være på det hidtidige niveau i indtil 12 måneder, dog kun så længe der er dækning for risiko og administration, mv. i medlemmets egen opsparing.

Fristen på 12 måneder kan forlænges efter regler fastsat af bestyrelsen. Medlemmet kan også vælge at forkorte fristen eller vælge at overgå til hvilende medlemskab inden udløbet af den bidragsfri dækningsperiode. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler for bidragsfri dækning. *Se bilag D, afsnit 2.*

Stk. 2. Hvilende medlemskab

Hvilende medlemskab indtræder, når bidragsbetalingen er ophørt, uden at medlemmet er omfattet af bidragsfri dækning, midlertidig bidragsfritagelse eller er pensioneret. Ved overgang til hvilende medlemskab reduceres pensionernes størrelse med værdien af de ophørte bidrag.

§ 7. BIDRAGSFritagelse

Stk. 1. Bidragsfritagelse ved invalidepension

Et medlem, der tilkendes invalidepension efter § 10, er berettiget til bidragsfritagelse. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse. Bortfalder retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til bidragsfritagelse.

Stk. 2. Midlertidig bidragsfritagelse

Et medlem er berettiget til midlertidig bidragsfritagelse, når erhvervsevnen er nedsat til halvdelen, eller mindre, af fuld erhvervsevne, men medlemmet ikke er berettiget til invalidepension efter § 10, fordi der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.

Der ydes hel eller delvis bidragsfritagelse efter regler fastsat af bestyrelsen, når erhvervsevnen nedsættelsen har været uafbrudt i 3 måneder. Bidragsfritagelsen sker med virkning fra tidspunktet for erhvervsevnetabets indtræden, dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt. *Se bilag D, afsnit 5.*

Stk. 3. Dækning

Så længe bidragsfritagelse er i kraft, er medlemmet pensionsdækket, som om pensionsbidrag fortsat blev indbetalt.

§ 8. PENSIONS KASSENS YDELSER

Stk. 1. Ydelsestilbud

Pensionskassens ydelser er:

I. Pension

- a. Alderspension (§ 9)
- b. Invalidepension (§ 10)
- c. Ægtefællepension (§ 11)
- d. Børnepension (§ 12)
- e. Dødsfaldssum (§ 13)

II. Gruppeforsikringer (§ 14)

III. Opsparing

- a. Opsparing med løbende udbetaling (§ 15)
- b. Ratepension (§ 15)

- c. Kapitalpension (§ 15)
- d. Opsparingsafdeling (§ 16)

Stk. 2. Ydelsernes størrelse

De enkelte ydelsers størrelse fastsættes af bestyrelsen i det forsikringstekniske grundlag som anmeldes til Finanstilsynet *Se bilag C og bilag D, afsnit 4-8.*

Stk. 3. Skatteforhold

Pensionsordningerne indplaceres i forhold til den til enhver tid gældende skattelovgivning. *Se bilag D, afsnit 3.*

Stk. 4. Forhøjet startpension

Medlemmet kan ved overgang til pension efter § 9, stk. 1, § 10, § 15 eller § 16 vælge at forhøje sin pension med et tillæg, hvis størrelse fastsættes af bestyrelsen. Det samme gælder pensionsberettigede efter §§ 11 og 12. *Se bilag D, afsnit 3.*

§ 9. ALDERSPENSION

Stk. 1. Retten til alderspension

Retten til hel eller delvis alderspension og alderssum, jf. stk. 2, indtræder den 1. i måneden efter at medlemmet har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegünstigede pensionsordninger, jf. dog stk. 3. *Se bilag C og bilag D, afsnit 4.*

Stk. 2. Alderssum

Et medlem, for hvem der er sat penge af til alderssum, kan senest i forbindelse med alderspensioneringen vælge at få udbetalt en alderssum mod en aktuarmæssigt beregnet nedsættelse af de øvrige pensionsydelse. Udbetalingen forudsætter, at medlemmet ikke modtager eller har søgt om invalidepension. Bestyrelsen fastsætter nærmere regler for alderssummen. *Se bilag D, afsnit 4.*

Stk. 3. Delpension

Et medlem, der ikke fratræder sin ansættelse, kan være begrænset af overenskomstmæssige eller lignende aftaler for indbetalinger efter 1. januar 2019.

§ 10. INVALIDEPENSION

Stk. 1. Retten til invalidepension

Et medlem har ret til invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen og inden folkepensionsalderen på grund af ulykke eller sygdom nedsættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne.

Et medlem har ret til halv invalidepension, hvis medlemmets erhvervsevne efter optagelsen i pensionskassen på grund af ulykke eller sygdom nedsættes midlertidigt, længerevarende eller varigt med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne. Erhvervsevnen skal være nedsat med halvdelen inden tre år før medlemmets folkepensionsalder.

Midlertidig invalidepension tilkendes i tilfælde, hvor det er uvist, om tilstanden vil være længerevarende/varig. Der skal dog være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i minimum 12 måneder.

Retten til invalidepension ophører, hvis medlemmet overgår til alderspension.

Ansøgning skal indgives inden det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden.

Retten til invalidepension indtræder den 1. i måneden efter, at erhvervsevnen nedsættes er indtrådt (skadestidspunktet). Udbetaling sker dog tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt.

Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom. *Se Bilag D, afsnit 5.*

Stk. 2. Bedømmelse af erhvervsevnen

Ved bedømmelsen af erhvervsevnen er medlemmets fagspecifikke erhvervsevne afgørende, det vil sige erhvervsevnen i det erhverv eller fag, som medlemmet er uddannet inden for og/eller hidtil har været beskæftiget inden for.

Nedsættelse af erhvervsevnen bedømmes ud fra en ren medicinsk vurdering af medlemmets evne til at bestride et passende arbejde inden for sit erhverv eller fag ud fra helbredsmæssige kriterier.

Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes af pensionskassen ud fra objektive helbredsmæssige kriterier.

Pensionskassen kan til enhver tid kræve dokumentation for, at medlemmet opfylder betingelserne for udbetaling og kan forlange de oplysninger, som pensionskassen anser for nødvendige for bedømmelsen heraf. Pensionskassen indhenter lægeerklæringer og andre erklæringer, der skønnes nødvendige til bedømmelsen, og betaler omkostninger hertil. Andre oplysninger, der kan belyse erhvervsevnen, indgår også i bedømmelsen.

Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom. *Se Bilag D, afsnit 5.*

Stk. 3. Modregning

Der modregnes i den udbetalte invalidepension, således at invalidepensionen nedsættes med 50 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 50.000 kr. årligt (indeksreguleret).

Ved udbetaling af halv invalidepension modregnes der således, at invalidepensionen nedsættes med 25 øre for hver krone, medlemmet oppebærer i indtægt, der overstiger 100.000 kr. årligt (indeksreguleret).

Der modregnes i indtægt og medlemmet oppebærer for arbejde, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, honorarer, offentligt løntilskud til stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt.

Der modregnes for al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets hidtidige fag/erhverv.

Der modregnes ikke for kapitalindkomst, sociale ydelser, private pensioner eller andre beløb, der ikke er arbejdsindtægt.

Medlemmet har pligt til på forespørgsel at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen.

Bestyrelsen fastsætter nærmere regler herom. *Se Bilag D, afsnit 5.*

Stk. 4. Revurdering af erhvervsevnetabet

Genvindes erhvervsevnen i en sådan grad, at forudsætningerne for udbetaling af invalidepension ikke længere er til stede, ophører udbetalingen. Medlemmet har pligt til at give pensionskassen besked, hvis der sker bedring i helbredsforholdene.

Pensionskassen foretager med jævne mellemrum en revurdering af, om betingelserne for udbetaling af invalidepension fortsat er opfyldt.

Stk. 5. Ophør

Udbetaling af invalidepension ophører ved folkepensionsalderen eller ved medlemmets død forinden.

Udbetaling af invalidepension ophører tillige, hvis medlemmet overgår til alderspension.

Stk. 6. Basisdækning og til- og fravalg

Medlemmer optages med ret til invalidepension efter regler fastsat af bestyrelsen. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen.

Stk. 7. Overgangsordning for ophør af invalidepension

Medlemmer der er fyldt 60 år, og/eller har ret til invalidepension i december 2016, efter reglerne i stk. 1, er omfattet af en overgangsordning.

Overgangsordningen betyder, at retten til hel invalidepension, jf. stk. 1, ophører ved 67 år og retten til halv invalidepension, jf. stk. 1, ophører ved 60 år.

Overgangsordningen betyder også, at udbetalingen af invalidepensionen, jf. stk. 5, ophører ved 67 år.

Stk. 8. Overgangsordning ved modregning

Modregningsreglerne i stk. 3 er gældende for udbetalinger der vedrører januar 2017 eller senere. Udbetalinger der vedrører december 2016 eller tidligere, er omfattet af de dagældende modregningsregler.

For medlemmer, der i december 2016 modtager invalidepension og ikke senere har mistet retten til invalidepension, lægges bundfradraget ved modregning i stk. 3 oveni et beløb svarende til størrelsen af deres arbejdsindtægt pr. 31. december 2016.

Stk. 9. Fastholdelse i arbejdsforholdet

Der kan i aftalen mellem et firma og pensionskassen aftales vilkår til fastholdelse af medlemmet i arbejdsforholdet ved langvarig sygdom på under eller over 12 måneder. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 11. ÆGTEFÆLLEPENSION

Stk. 1. Retten til ægtefællepension

Når et medlem afgår ved døden, har ægtefællen ret til pension fra den 1. i den følgende måned, såfremt

1. ægteskabet har været i kraft i mindst 3 måneder, medmindre døden skyldes et ulykkestilfælde eller akut sygdomstilfælde, som ikke er led i en bestående sygdom, og
2. ægteskabet er indgået før medlemmets invalidepensionering, og

3. ægteskabet er indgået før medlemmets alderspensionering.

En med afdøde samlevende ægtefælle har desuden ret til ægtefællepension, hvis betingelsen for samleverpension var til stede før medlemmets overgang på alders- eller invalidepension.

Ægtefællepensionen udbetales senest til ægtefællens død.

Registreret partnerskab ligestilles med ægteskab.

Stk. 2. Separation og skilsmisse

I tilfælde af separation eller skilsmisse finder de til enhver tid gældende regler i lovgivning om bevarelse af ægtefællepensionsret ved separation og skilsmisse anvendelse for ægtefæller til såvel et mandligt som et kvindeligt medlem.

Stk. 3. Samleverpension

Et ugift medlems samlever har tilsvarende ret til pension, idet fælles bopæl træder i stedet for ægteskabets indgåelse i stk. 1. Udbetaling af samleverpension er desuden betinget af, at

enten

- a) medlemmet ved testamente, oprettet senest 3 måneder før dødsfaldet og som ikke senere er tilbagekaldt, har indsat sin samlever, med hvem medlemmet kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab, og tillagt samleveren en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle, og
- b) den i testamentet indsatte samlever har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og
- c) der på udbetalingstidspunktet ikke findes en fraskilt ægtefælle med ret til ægtefællepension. Ophører den fraskiltes ret til ægtefællepension, indtræder samleveren i retten til samleverpension.

eller

- d) der var fælles bopæl på tidspunktet for dødsfaldet, eller der tidligere har været fælles bopæl med afdøde, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, og
- e) samlever venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde, og
- f) der på udbetalingstidspunktet ikke findes en fraskilt ægtefælle med ret til ægtefællepension. Ophører den fraskiltes ret til ægtefællepension, indtræder samleveren i retten til samleverpension.

Stk. 4. Valg af ægtefællepension

Et medlem optages med ret til ægtefællepension efter regler fastsat af bestyrelsen. Valg af ægtefællepensionsret

sker efter regler fastsat af bestyrelsen. *Se bilag D, afsnit 6.*

Stk. 5. Overgangsregel

For medlemmer, der er alderspensionerede før 1. januar 2012, er stk. 1 nr. 3 ikke gældende.

§ 12. BØRNEPENSION

Stk. 1. Retten til børnepension

Når et medlem afgår ved døden eller opnår ret til invalidepension efter § 10, har medlemmets børn, herunder adoptivbørn, ret til børnepension indtil deres fyldte 21. år. Når medlemmet opnår ret til halv invalidepension, er der ret til halv børnepension. Denne ret tilkommer også stedbørn under forsørgelse af medlemmet.

Børnepension ydes alene til børn, der er født, adopteret eller optaget til forsørgelse før det tidspunkt, hvor medlemmet afgår ved døden eller bliver berettiget til invalidepension. Børn født, adopteret eller optaget til forsørgelse efter et medlems alders- eller invalidepensionering efter §§ 9 og 10, opnår alene ret til pension ved medlemmets død.

Der udbetales dobbelt børnepension i tilfælde af begge forældres død.

Stk. 2. Basisdækning og til- og fravalg

Et medlem optages med ret til børnepension ved medlemmets død eller invaliditet. Der kan være mulighed for til- og fravalg efter regler fastsat af bestyrelsen. *Se Bilag D, afsnit 7.*

Stk. 3. Overgangsregel

For medlemmer optaget før 1. januar 2008 bevares retten til børnepension ved medlemmets alderspensionering for børn, der er født før denne dato. Ret til børnepension indtil barnets 24. år bevares for børnepensioner, der var under udbetaling på tidspunktet for omvalg til dette dokument ydelsesregler.

§ 13. DØDSFALDSSUM

Stk. 1. Retten til dødsfaldssum

Når et medlem afgår ved døden før det fyldte 67. år, udbetales en dødsfaldssum efter stk. 3.

Stk. 2. Valg af dødsfaldssum

Et medlem optages uden ret til dødsfaldssum. Valg af dødsfaldssum sker efter regler fastsat af bestyrelsen. *Se bilag D, afsnit 8.*

Stk. 3. Udbetaling

Udbetalingen tilkommer medlemmets nærmeste pårørende, jf. forsikringsaftaleloven § 105 a, medmindre medlemmet ved skriftlig meddelelse til pensionskassen har indsat en særlig begunstiget – herunder bestemt at der ikke skal være nogen begunstigelsesbestemmelse – i overensstemmelse med lovgivningens regler.

§ 14. GRUPPEFORSIKRING

Pensionskassens medlemmer er dækket af gruppeforsikringer, hvis dækningsomfang, -vilkår og -beløb fastsættes af bestyrelsen. *Se bilag A.*

§ 15. OPSPARINGSORDNINGER

Stk. 1. Indbetaling af bidrag

Et medlem kan indbetale til opsparingsordninger på særlige konti. Bestyrelsen fastsætter nærmere vilkår for disse. *Se bilag B.*

Bestyrelsen kan desuden fastlægge retningslinjer for særlige konti, hvis forrentning finder sted på grundlag af nærmere afgrænsede dele af pensionskassens investeringsportefølje.

Stk. 2. Udbetaling af pension

Opsparingsordninger kan komme til hel eller delvis udbetaling, når medlemmet har nået den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegunstigede pensionsordninger, eller såfremt medlemmet tilkendes hel invalidepension, jf. § 10, stk. 1. Medlemmet vælger ved ordningens oprettelse udbetalingsformen:

1. løbende udbetaling: livsvarig udbetaling samt alderssum,
2. løbende udbetaling: udbetaling over en 10-årig periode samt alderssum,
3. rateudbetaling: udbetaling over mindst 10 år eller
4. kapitaludbetaling: udbetaling som sum.

For udbetaling af aldersforsikring fastsætter bestyrelsen nærmere regler. *Se bilag B.*

Udbetaling af opsparingsordninger kan være begrænset af gældende overenskomstfastsatte rammer, jf. bilag C.

Stk. 3. Udbetaling ved død af løbende udbetalinger

Afgår medlemmet ved døden, før udbetalingen efter stk. 2, pkt. 1 og 2 er påbegyndt, udbetales den løbende pension i stedet i 10 år til en pensionsberettiget ægtefælle. Afgår medlemmet ved døden efter udbetalingen er påbegyndt, fortsætter udbetalingen til en pensionsberettiget ægtefælle, indtil der i alt er udbetalt løbende pension i 10 år. Efterlades ingen ægtefælle, eller afgår ægtefællen ved døden, inden udbetalingen er afsluttet, udbetales den løbende pension i lige deling til medlemmets børn, indtil der i alt er udbetalt løbende pension i 10 år, dog længst indtil børnene fylder 24 år.

For pensionsberettigede samlevende gælder samme regler som for ægtefæller.

Stk. 4. Udbetaling ved død af rate- og kapitalpension

Afgår medlemmet ved døden, udbetales værdien af opsparingen til rate- og kapitalpension, jf. stk. 2, pkt. 3 og 4 efter reglerne i § 13, stk. 3.

Stk. 5. Anden udbetaling

Udbetaling af opsparingsordninger i andre tilfælde end ved pension og død kan finde sted efter regler fastsat af bestyrelsen. *Se bilag B.*

§ 16. OPSPARINGSADFDELING

Stk. 1. Medlemmer

For et medlem, der optages efter § 1, stk. 5, oprettes en opsparingskonto, hvortil pensionsbidrag indbetales.

Stk. 2. Pension

Når et medlem af opsparingsafdelingen fratræder sin stilling på grund af alder, dør eller bliver erhvervsudygtig efter § 10, omsættes den opsparede kapital til ydelser til fordel for medlemmet, dennes ægtefælle/samlever eller børn efter samme principper, som for øvrige medlemmer.

Efterlades ved død inden pensioneringen ingen pensionsberettigede pårørende, tilfalder den opsparede kapital medlemmets bo.

Bestyrelsen kan fastsætte nærmere regler for opsparingsafdelingen.

§ 17. PENSIONENS UDBETALING

Stk. 1. Udbetaling

Pensionen udbetales månedsvis forud, sidste gang i den måned, hvori retten til pension ophører. Bestyrelsen kan fastsætte nærmere retningslinjer for pensionsudbetalingen. *Se bilag D, afsnit 9.*

Stk. 2. Attester

Forinden pensionen kan udbetales, skal den pensionsberettigede fremskaffe de nødvendige dokumenter. På forlangende skal ved hver udbetaling af pension afleveres leveattest.

Stk. 3. Bagatelgrænse

Såfremt den årlige pension er mindre end en bagatelgrænse, kan pensionskassen udbetale pensionen som et engangsbeløb efter regler fastsat af bestyrelsen. *Se bilag D, afsnit 9.*

§ 18. FORSIKRINGSTEKNISK GRUNDLAG

Stk. 1. Gennemsnitsrenteordning med betingede garantier

Medlemmer der er optaget før 1. januar 2017 og ikke er skiftet til markedsrenteordningen, jf. stk. 2, er omfattet af gennemsnitsrenteordningen i henhold til det til enhver tid anmeldte tekniske grundlag, jf. vedtægten § 19.

På gennemsnitsrenteordningen tilskrives afkast efter investeringsomkostninger det enkelte medlems depot via en kontorente fastsat af bestyrelsen. Kontorenten udjævner udsvingene i det faktiske afkast.

Alle medlemmer af gennemsnitsrenteordningen får andel i pensionskassens overskud i form af bonus ifølge det til Finanstilsynet til enhver tid anmeldte tekniske grundlag.

Stk. 2. Markedsrenteordning med udjævning uden garantier

Alle medlemmer optaget den 1. januar 2017 eller senere, samt medlemmer der er skiftet til denne ordning, er omfattet af markedsrenteordningen.

På markedsrenteordningen tilskrives alt afkast efter investeringsomkostninger det enkelte medlems depot direkte. Afkast kan være positivt såvel som negativt.

På markedsrenteordningen opkræves administrationspriser og priser for forsikringsdækningerne svarende til de faktiske omkostninger, hvorfor markedsrenteordningen ikke er omfattet af bonus.

Stk. 3. Spekulation mod pensionskassen

Såfremt dele af dette dokument eller det forsikringstekniske grundlag giver anledning til spekulation mod pensionskassen, kan bestyrelsen efter samråd med den ansvarshavende aktuar og med anmeldelse til Finanstilsynet fastsætte begrænsninger i til- og fravalg af ydelser. Bestyrelsen kan ikke forringe bestående rettigheder for medlemmerne. *Se bilag D, afsnit 12.*

§ 19. UDTRÆDELSE OG OVERFØRSEL

Udbetaling af kontant udtrædelsesgodtgørelse samt overførsel til anden pensionsordning kan ske efter regler fastsat af bestyrelsen. *Se bilag D, afsnit 13.*

§ 20. IKRAFTTRÆDELSBESTEMMELSER

Stk. 1. Ikrafttræden

Dette dokument er gældende fra den 20. marts 2021.

Stk. 2. Ændring af dette dokument

Ved ændring af dette dokument, ændres alle pensionsvilkår fra og med ændringsdatoen, bortset fra de i stk. 3 omfattede tilfælde, hvor hidtidige ydelsesrettigheder fortsætter uændret.

Stk. 3. Overgangsbestemmelser

Medlemmer, der er optaget inden 1. januar 2008 og som ikke har tilvalgt sig dette dokumentets ydelsesrettigheder, er fortsat omfattet af statut 1 fastsat af generalforsamlingen den 21. april 2008, med senere ændringer, i stedet for dette dokument (den gamle pensionsordning).

BILAG A. GRUPPEFORSIKRINGER

§ 1. GRUPPEFORSIKRINGENS DÆKNING

Stk. 1. Gruppeforsikringen – som nævnt i regler for den fleksible pensionsordning § 14 og den gamle pensionsordning (statut 1) § 12 – omfatter dækning ved

- død
- invaliditet
- visse kritiske sygdomme

Stk. 2. Gruppeforsikringen ved død, invaliditet og visse kritiske sygdomme er tegnet gennem Forenede Gruppeliv, Krumtappen 4, 2500 Valby, CVR-nr. 64015028.

Stk. 3. Forsikringen tegnes for et kalenderår ad gangen. Der er tale om en etårig gruppeforsikring, hvor dækningsomfang, -vilkår og -beløb fastsættes en gang årligt af pensionskassens bestyrelse.

§ 2. DÆKNINGSBERETTIGEDE

Stk. 1. Følgende medlemmer af pensionskassen er omfattet af gruppeforsikringen, jf. dog stk. 2:

- a. Bidragsbetalende medlemmer
- b. Medlemmer på bidragsfri dækning
- c. Medlemmer, der har opnået bidragsfritagelse

Stk. 2. Uanset stk. 1 er medlemmer af pensionskassen, der alene betaler til opsparingsafdelingen eller opsparingsordningen, jf. regler for den fleksible pensionsordning § 1, stk. 5 eller § 15, ikke omfattet af gruppeforsikringen. Gruppeforsikringen bortfalder, når medlemmet påbegynder udbetaling af løbende alderspension.

Stk. 3. For medlemmer af pensionskassen der omfattes af formindskede dækninger, udgør forsikringssummen 50 % af forsikringssummen indtil det 6. år er udløbet efter optagelsen/genoptagelsen, hvorefter dækningen er 100 %.

Stk. 4. Dækningen er virksom straks, når betingelserne i stk. 1 er opfyldt, og ophører ved udgangen af den måned, hvor medlemmet fylder 67 år eller den dato, hvor medlemmet ikke længere opfylder betingelserne i stk. 1.

GRUPPEFORSIKRING VED DØD

§ 3. GRUPPEFORSIKRINGSSUMMEN VED DØD

Stk. 1. Størrelsen af gruppeforsikringssummen ved død fastsættes på grundlag af alder på dødsfaldstidspunktet og er følgende, jf. dog § 2, stk. 3 og § 14, stk. 2 og 3:

under 40 år	1.100.000 kr.
fyldt 40 år - 44 år	1.000.000 kr.
fyldt 45 år - 49 år	800.000 kr.
fyldt 50 år - 54 år	600.000 kr.
fyldt 55 år - 59 år	400.000 kr.
fyldt 60 år - 66 år	200.000 kr.
fyldt 67 år	0 kr.

Stk. 2. Summerne nedtrappes pr. den 1. i måneden efter medlemmet fylder år.

§ 4. HVEM UDBETALES GRUPPEFORSIKRINGSSUMMEN VED DØD TIL?

Stk. 1. Ved medlemmets død udbetales gruppeforsikringssummen ved død til medlemmets nærmeste pårørende, efter reglerne i forsikringsaftaleloven § 105a i prioriteret rækkefølge. Det vil sige:

1. Afdødes ægtefælle/registreret partner
2. Samlever, som afdøde enten 1) levede sammen med på fælles bopæl og ventede, havde eller har haft et barn sammen med eller 2) har levet sammen med i et ægteskabslignende forhold på den fælles bopæl, de sidste 2 år før dødsfaldet. Fælles bopæl anses ikke for ophørt ved midlertidigt ophold i anden bolig eller ved ophold i institution
3. Afdødes livsarvinger (børn, børnebørn osv.)
4. Arvinger ifølge testamente
5. Arvinger ifølge arveloven, dvs. afdødes forældre. Herefter afdødes søskende eller søskendebørn. Herefter afdødes bedsteforældre eller disses børn, men ikke fætre og kusiner

Stk. 2. Forsikringssummen kan tilfalde andre end nærmeste pårørende. Det kan fx være en samlever eller et særskilt barn. Ønskes forsikringssummen udbetalt til andre end nærmeste pårørende skal der indsættes en begunstiget i pensionskassen.

§ 5. SKATTEFORHOLD

Stk. 1. Beskatningsmæssigt er gruppeforsikringen omfattet af pensionsbeskatningsloven under skattekode 5 – livsforsikring uden fradragsret. Det betyder, at der ikke skal betales skat/statsafgift af gruppeforsikringssummen ved død ved udbetaling.

Stk. 2. Der kan dog blive fratrukket boafgift og tillægsboafgift alt efter, hvem der skal modtage gruppeforsikringssummen ved død, jf. boafgiftslovens regler.

GRUPPEFORSIKRING VED INVALIDITET

§ 6. DÆKNINGSSUMMER VED INVALIDITET

Stk. 1. Hvis et medlems erhvervsevne nedsættes længerevarende med mindst 2/3 og det ikke længere er sandsynligt, at medlemmet genvinder erhvervsevnen til mere end 1/3, eller erhvervsevnen nedsættes varigt med mindst 2/3 inden udgangen af den måned, hvor pågældende fylder 60 år, udbetales en invalidesum. Erhvervsevnetabet bedømmes efter reglerne fastsat i regler for den fleksible pensionsordning § 10, stk. 1.

Stk. 2. Størrelsen af invalidesummen fastsættes på grundlag af alder på skadestidspunktet og er følgende, jf. dog § 2, stk. 3:

under 40 år	400.000 kr.
fyldt 40 år - 44 år	300.000 kr.
fyldt 45 år - 49 år	200.000 kr.
fyldt 50 år - 59 år	100.000 kr.
fyldt 60 år	0 kr.

Stk. 3. Skadestidspunktet er den dag, hvor medlemmets erhvervsevne er nedsat længerevarende eller varigt i det i stk. 1. nævnte omfang.

Stk. 4. Summerne nedtrappes pr. den 1. i måneden efter medlemmet fylder år.

Stk. 5. Den udbetalte invalidesum fratrækkes i en eventuel senere forfalden gruppeforsikringssum ved død.

Stk. 6. Retten til udbetaling af invalidesum bortfalder ved medlemmets død, medmindre der inden er søgt om udbetaling. Ved udbetaling efter medlemmets død sker udbetalingen til medlemmets bo.

§ 7. SKATTEFORHOLD

Stk. 1. Der skal ikke betales skat/statsafgift af invalidesummen ved udbetaling.

GRUPPEFORSIKRING VED VISSE KRITISKE SYGDOMME

§ 8. GRUPPEFORSIKRINGSSUMMEN VED VISSE KRITISKE SYGDOMME

Stk. 1. Ved konstatering af en dækningsberettiget kritisk sygdom inden det fyldte 67. år udbetales en sum på 100.000 kr., jf. dog § 2, stk. 3. Summen udgør det ved sygdommens diagnosticering gældende beløb.

Stk. 2. Det er en betingelse, at sygdommen er diagnosticeret efter medlemmets optagelse i pensionskassen og efter 1. juli 2003.

Stk. 3. Den udbetalte sum ved visse kritiske sygdomme fratrækkes i en eventuel senere forfalden gruppeforsikringssum ved død, hvis dødsfald sker mindre end 3 måneder efter at diagnosen for en kritisk sygdom er stillet.

§ 9. FORSIKRINGSBETINGELSER

Stk. 1. For gruppeforsikringssummen ved visse kritiske sygdomme gælder Forenede Gruppelivs til enhver tid gældende forsikringsbetingelser for visse kritiske sygdomme (Dækning ved visse kritiske sygdomme). Forsikringsbetingelserne er optrykt i bilag A1.

Stk. 2. Efter udbetaling af en sum ved visse kritiske sygdomme opretholdes dækningen, jf. § 3 b i forsikringsbetingelserne for visse kritiske sygdomme. Der skal dog kun være forløbet mindst 3 måneder siden sidste dækningsberettigede diagnose blev stillet og tidspunktet for den nye diagnose.

Stk. 3. Medlemmet er ikke omfattet af § 6 i forsikringsbetingelser for visse kritiske sygdomme. De almindelige forældelsesregler i forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1 til 5 gælder dog fortsat.

Stk. 4. Ved uoverensstemmelse mellem bilag A1 og Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser, er Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser gældende, jf. dog stk. 2 og 3.

§ 10. SKATTEFORHOLD

Stk. 1. Der skal ikke betales skat/statsafgift ved udbetaling af sum ved visse kritiske sygdomme.

FÆLLES BESTEMMELSER FOR DÆKNING VED DØD, INVALIDITET OG VISSE KRITISKE SYGDOMME

§ 11. MODREGNING AF ANDRE GRUPPEFORSIKRINGER

Stk. 1. Er medlemmet omfattet af andre gruppeforsikringer vil der i en udbetalingsituation ikke ske modregning.

§ 12. HVORNÅR DÆKKER FORSIKRINGEN IKKE?

Stk. 1. Under krigstilstand, borgerlige uroligheder, oprør eller anden fareforøgelse af tilsvarende art på dansk område bortfalder forsikringsdækningen. Ressortministeren træffer efter indstilling fra Finanstilsynet bestemmelse om, hvorvidt den omtalte tilstand er indtrådt og i bekræftende fald om det tidspunkt, hvorfra fareforøgelsernes indtræden og ophør skal regnes.

Stk. 2. Uden for dansk område dækker gruppeforsikringen ikke invaliditet eller dødsfald, der er opstået som følge af aktiv deltagelse i krig, oprør eller lignende operation.

§ 13. INDIVIDUEL FORSIKRING VED FRATRÆDELSE

Stk. 1. Fratræder medlemmet sin stilling, kan den aktuelle gruppeforsikringssum ved død, kritisk sygdom og invaliditet videreføres privat på en individuel forsikring. Forsikringen etableres uden afgivelse af helbredsoplysninger. Præmien beregnes individuelt.

Stk. 2. Ønskes en individuel forsikring, skal medlemmet inden 6 måneder fra fratrædelsen kontakte Forenede Gruppeliv.

BILAG A1. FORENEDE GRUPPELIVS FORSIKRINGSBETINGELSER VED VISSE KRITISKE SYGDOMME

(Afskrift af Forenede Gruppelivs forsikringsbetingelser for visse kritiske sygdomme)

DÆKNING VED VISSE KRITISKE SYGDOMME

Forsikringsbetingelserne gælder fra 1. januar 2020 og erstatter tidligere betingelser af 1. januar 2017.

§ 1. For forsikringen gælder nedennævnte betingelser i tilslutning til FGs gruppelivsaftaler og forsikringsbetingelser.

Forsikringen dækker de sygdomme/diagnoser, der er nævnt i § 7 A-X.

Når en diagnose er stillet, som krævet i forsikringsbetingelserne, kan forsikringssummen udbetales.

Der anvendes de forsikringsbetingelser, og der udbetales den forsikringssum, som var gældende den dag, hvor diagnosen blev stillet.

§ 2. Det er en betingelse for udbetaling ved kritisk sygdom, at sygdommen diagnosticeres i forsikringstiden. Det er diagnosetidspunktet, der er afgørende, og ikke det tidspunkt, hvor forsikrede får kendskab til diagnosen. Forsikringstiden fremgår af gruppelivsaftalen.

Forsikringsdækningen omfatter ikke de kritiske sygdomme i § 7, som forsikrede har fået diagnosticeret eller modtaget behandling for inden forsikringstidens begyndelse, jf. dog om kræft i § 7 A.

§ 3. Det fastsættes i gruppelivsaftalen, om dækning ved kritisk sygdom ophører efter udbetaling af forsikringssum ved kritisk sygdom, se nedenfor under a), eller om der fortsat er dækning ved kritisk sygdom, se nedenfor under b):

a) Når der er sket udbetaling efter § 7, ophører gruppe-medlemmets ret til yderligere udbetaling i tilfælde af kritisk sygdom.

b) Når der er sket udbetaling efter § 7, dækker forsikringen ikke længere den eller de diagnoser, der har medført udbetaling af forsikringssum ved kritisk sygdom, jf. dog om kræft i § 7 A.

Det er en betingelse for udbetaling af mere end én dækning, at der er forløbet mindst 6 måneder, siden sidste dækningsberettigede diagnose blev stillet og tidspunktet for den nye diagnose. Er udbetaling sket ved accept på venteliste, regnes 6-måneders fristen først fra foretaget operation.

[Pensionskassens medlemmer er dækket under § 3 b. Der skal dog kun være forløbet mindst 3 måneder siden sidste dækningsberettigede diagnose blev stillet og tidspunktet for den nye diagnose, jf. bilag A § 9, stk. 2]

§ 4. Hvis forsikrede dør inden for den i gruppelivsaftalen fastsatte modregningsperiode, modregnes den udbetalte sum ved kritisk sygdom i dødsfaldssummen.

[Modregningsperioden for pensionskassens medlemmer er 3 måneder efter at diagnosen for en kritisk sygdom er stillet, jf. bilag A § 9 stk. 2]

§ 5. Retten til udbetaling af den for kritisk sygdom fastsatte forsikringssum bortfalder ved forsikredes død, med mindre der inden skriftligt er søgt om udbetaling over for FG.

§ 6. Er forsikrede udtrådt af gruppelivsaftalen, eller er gruppelivsaftalen ophørt som følge af opsigelse eller af andre grunde, skal skriftlig anmodning om udbetaling være fremsat over for FG inden 6 måneder efter udløbet af forsikringstiden. Ved udløbet af denne tidsfrist bortfalder retten til udbetaling af forsikringssummen for kritisk sygdom, der ikke er anmeldt.

[§ 6 gælder ikke for pensionskassens medlemmer, der kun er omfattet af de almindelige forældelsesregler i forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1-5, jf. Bilag A § 9, stk. 3.]

§ 7. Ved kritisk sygdom forstås:

A. Kræft

1) Kræft med undtagelse af mindre aggressive former

Ondartet (malign) svulst (tumor), der mikroskopisk er karakteriseret ved abnorme celler og ukontrollabel, infiltrativ vækst ud i tilstødende væv og klinisk ved en tendens til lokalt recidiv og spredning til regionale lymfeknuder og fjernere organer (metastaser). Dækningen omfatter **ikke**:

- Forstadier til kræft (dysplasi og "in situ cancer"), f.eks. i livmoderhals, bryst eller testikler
- Borderline forandringer
- Kræft alene lokaliseret til huden, dog fraset malignt melanom (modermærkekræft)
- Kaposi's sarkom
- Godartede blærepapillomer
- Neuroendokrine (karcinoide) tumorer grad 1 uden tegn til invasiv vækst eller metastasering

Diagnosen kræft anses for stillet, når en speciallæge i vævsundersøgelser (patologisk anatomi) har stillet diagnosen baseret på mikroskopisk undersøgelse af en vævsprøve (biopsi), eller eventuelt af en celleprøve (cytologi).

2) Kræft i blod, lymfe og knoglemarvens bloddannende celler

En ondartet (malign) sygdom opstået i blod, lymfe eller knoglemarvens bloddannende celler, karakteriseret ved et atypisk blodbillede med ukontrolleret vækst af blodceller og tendens til progression og recidiv.

Dækningen omfatter:

- Akut leukæmi/Kronisk myeloid leukæmi/Myelomatose/Non-Hodgkin's lymfom
- Hodgkin's lymfom i stadie II-IV
- Højrisiko myelodysplastisk syndrom (MDS)
- Kronisk myelomonocytær leukæmi (CMML)

Diagnosen kræft anses for stillet, når en speciallæge i diagnostisk vævsundersøgelse har stillet en af ovenstående diagnoser baseret på mikroskopisk og/eller flowcytometrisk undersøgelse af blod, knoglemarv eller andet væv.

Tillige omfattes behandlingskrævende:

- Kronisk lymfatisk leukæmi (CLL)/småcelletlymfocytært lymfom (SLL)
- Essentiel trombocytose
- Polycytæmia vera
- Myelofibrose

Med behandlingskrævende forstås sygdom, der kræver celledræbende behandling (inkl. kemoterapi, strålebehandling og biologisk behandling) rettet mod sygdommen. Behandling med acetylsalicylsyre, binyrebarkhormon og åreladning anses ikke for celledræbende behandling.

For kræftformer, hvor det er et krav at sygdommen er behandlingskrævende, anses diagnosen for stillet på datoen, hvor det fremgår i journalen fra en onkologisk eller hæmatologisk afdeling, at der er indikation for behandling af sygdommen.

Dækningen omfatter **ikke**:

- Forstadier til kræft i blod, lymfe eller de bloddannende organer
- Lymfomer alene lokaliseret til huden

Generelt for § 7 A

Hvis forsikrede inden forsikringstidens begyndelse har fået diagnosticeret kræft, og der er gået mindst 10 år, uden forsikrede har fået stillet en kræftdiagnose, vil der være ret til udbetaling, hvis der atter diagnosticeres en kræftsygdom i forsikringstiden, og som opfylder betingelserne i § 7 A.

Der kan ske udbetaling for op til to kræftdiagnoser, der diagnosticeres i forsikringstiden, og som opfylder betingelserne i § 7 A. Det er dog en betingelse for udbetaling for den anden kræftdiagnose, at der er gået mindst 10 år, siden den første kræftdiagnose i forsikringstiden blev stillet. Det er yderligere en betingelse for anden udbetaling, at der ikke er konstateret tilbagefald (recidiv) af kræftdiagnosen i 10-års perioden.

B. Blodprop i hjertet (hjerteinfarkt)

Akut opstået henfald af en del af hjertets muskulatur som følge af utilstrækkelig blodtilførsel til den pågældende del af hjertet.

Diagnosen skal kunne dokumenteres og være baseret på:

- Typisk stigning og fald af blodværdierne (troponiner eller CK-MB)

Sammen med mindst ét af følgende kriterier:

- Sygehistorie med pludseligt opståede typiske, vedvarende brystmerter, eller
- Samtidigt opståede elektrokardiografiske forandringer, forenelige med diagnosen akut myokardieinfarkt

Diagnosen anses for stillet, når ovenstående betingelser er opfyldt, og en kardiologisk speciallæge har stillet diagnosen blodprop i hjertet (hjerteinfarkt).

Såfremt forsikrede tidligere har fået stillet en diagnose jf. § 7 C (bypassoperation eller ballonudvidelse) og/eller § 7 W (indoperation af ICD-enhed) og/eller § 7 X (kronisk hjertesvigt), har forsikrede ikke krav på udbetaling efter § 7 B.

C. Bypassoperation eller ballonudvidelse ved kranspulsåreforkalkning

Foretaget hjertekirurgisk behandling af kranspulsåreforkalkning (revaskularisering) omfattende en eller flere kranspulsårer med anlæggelse af vene- og/eller arteriegrafts, eller foretaget ballonudvidelse på en eller flere af hjertets kranspulsårer.

Ved bypassoperation er der ret til udbetaling, hvis forsikrede er accepteret på venteliste.

Ved ballonudvidelse skal operation være gennemført.

Diagnosen anses for stillet på operationsdatoen. Ved planlagt bypassoperation er det datoen for accept på venteliste.

Såfremt forsikrede tidligere har fået stillet en diagnose, jf. § 7 B (blodprop i hjertet) og/eller § 7 W (indoperation af ICD-enhed) og/eller § 7 X (kronisk hjertesvigt), har forsikrede ikke krav på udbetaling efter § 7 C.

D. Hjerteklapkirurgi

Planlagt eller foretaget behandling af hjerteklapsygdomme med indsættelse af kunstig mekanisk eller biologisk hjerteklapprotese samt homograft eller klapplastik.

Ved planlagt operation skal forsikrede være accepteret på venteliste.

Diagnosen anses for stillet på operationsdatoen. Ved planlagt operation er det datoen for accept på venteliste

E. Hjerneblødning eller blodprop i hjernen (apopleksi)

En akut beskadigelse af hjernen eller hjernestammen med samtidig opståede objektive neurologiske udfaldssymptomer af mere end 24 timers varighed, som følge af et infarkt forårsaget af emboli eller trombose, af en blødning i hjernen eller mellem hjernehalvdele. Der skal foreligge hjernescanning (CT/MR) med fund svarende til ovennævnte lidelser.

Såfremt en blodprop i hjernen ikke er påvist ved en hjernescanning (CT/MR), er tilfældet omfattet, hvis klassiske kliniske tegn på blodprop i hjernen er opfyldt, og der er varige objektive neurologiske udfaldssymptomer i form af lammelser, taleforstyrrelser, synsforstyrrelser eller intellektuel reduktion.

De objektive neurologiske udfaldssymptomer kan tidligst vurderes efter 3 måneder.

Diagnosen anses for stillet, når ovenstående betingelser er opfyldt og en neurologisk speciallæge har bekræftet objektive neurologiske udfaldssymptomer og har stillet diagnosen apopleksi.

Dækningen omfatter **ikke**:

- Transitorisk cerebral iskæmi (TCI)/Transitorisk iskæmisk attack (TIA)
- Hjerneinfarkter påvist tilfældigt ved hjernescanning (CT/MR), f.eks. som led i udredning af anden sygdom
- Blodpropper eller blødninger i den perifere del af nervevævet, dvs. udenfor hjernen, f.eks. i øjne og ører

F. Sækformet udvidelse af hjernens pulsårer (aneurisme) eller intrakraniell arteriovenøs karmisdannelse (AV-malformation) samt kavernøst angiom i hjernen

Planlagt eller gennemført operation for sækformet udvidelse af hjernens pulsårer, intrakraniell arteriovenøs karmisdannelse eller kavernøst angiom, som skal være påvist ved røntgenundersøgelse af hjernens pulsårer (angiografi) eller CT/MR-scanning.

Dækning omfatter også tilfælde, hvor der er operationsindikation, men operation ikke kan gennemføres af tekniske årsager.

Diagnosen anses for stillet på operationsdatoen. Ved planlagt operation er det datoen for accept på venteliste. Hvis operation ikke er teknisk mulig, er det datoen, hvor det fremgår i journalen fra en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling, at der er operationsindikation, men operation ikke er teknisk mulig.

G. Visse godartede svulster i hjerne og rygmarv

Godartede svulster opstået i hjerne, hjernestamme, rygmarv eller disse organers hinder (centralnervesystemet), som enten

- ikke kan fjernes helt (radikalt) ved operation, eller
- som efter radikal operation efterlader følgetilstande i nervesystemet, der medfører en méngrad på mindst 15 % efter Arbejdsmarkedets Erhvervs sikrings méntabel. Méngraden kan tidligst vurderes 3 måneder efter operationen. Eller
- hvor der er operationsindikation, men operation ikke kan gennemføres af tekniske årsager

Diagnosen anses for stillet på operationsdatoen.

Hvis operation ikke er teknisk mulig, er det datoen, hvor det fremgår i journalen fra en neurokirurgisk afdeling, at der er operationsindikation, men operation ikke er teknisk mulig.

Dækningen omfatter ikke:

- Cyster eller granulomer
- Schwannomer/neurinomer, herunder acusticusneurinomer
- Hypofyseadenomer

H. Dissemineret sklerose

En kronisk sygdom, der klinisk er karakteriseret af gentagne anfald med neurologiske udfaldssymptomer fra forskellige dele af centralnervesystemet.

Diagnosen skal dokumenteres ved én eller flere veldefinerede episoder (anfald) af symptomer, som må henregnes til dissemineret sklerose. Desuden dækkes primær progressiv sklerose. Diagnoserne skal være bekræftet ved mindst én af følgende tre undersøgelser:

- Forhøjet IgG indeks eller oligoklonale bånd i spinalvæsken
- Forlænget latens ved VEP (ikke tilstrækkeligt, hvis der klinisk kun er affektion af nervus opticus)
- Typiske forandringer ved MR-scanning af centralnervesystemet, med multiple affektioner af den hvide substans

Diagnosen anses for stillet, når ovenstående betingelser er opfyldt, og en neurologisk speciallæge har stillet diagnosen dissemineret sklerose.

I. Motorisk nervecellesygdom (MND)

Motorisk nervecellesygdom (MND) af en af typerne:

- Amyotrofisk lateral sklerose (ALS)
- Progressiv bulbær parese (PBP)
- Progressiv muskelatrofi (PMA)
- Primær lateral sklerose (PLS)

Diagnosen anses for stillet, når en neurologisk speciallæge har stillet en af de dækkede diagnoser.

J. Visse muskel- og nervesygdomme

Progressiv muskeldystrofi af en af typerne:

- Facio-/scapulo-/humeral dystrofi
- Limb-girdle muskeldystrofi
- Myastenia gravis
- Hereditær motorisk sensorisk neuropati (tidligere kaldet Mb. Charcot-Marie-Tooth), eller
- Inklusionslegememyositis

Diagnosen anses for stillet, når en neurologisk speciallæge har stillet en af de dækkede diagnoser.

K. Hiv-infektion som følge af blodtransfusion eller arbejdsbetinget smitte

Infektion med hiv som følge af blodtransfusion modtaget efter forsikringens ikrafttrædelsestidspunkt.

Kun personer, der af Sundhedsstyrelsen er fundet berettigede til godtgørelse for transfusionsoverført hiv-infektion, opfylder betingelserne for udbetaling af forsikringen.

Desuden omfattes personer, der under udførelse af deres professionelle erhverv i forbindelse med arbejdsbetingede læsioner eller udsættelse for smitte på slimhinderne, udvikler hiv-infektion.

Til dokumentation af smitteoverførelsen kræves, at uheldet er anmeldt som arbejdsskade samt en negativ hiv-test udført inden for den første uge efter smitteudsættelsen, efterfulgt af en positiv hiv-test inden for de næste 12 måneder.

Diagnosen anses for stillet, når ovenstående betingelser er opfyldt, og en infektionsmedicinsk speciallæge har stillet diagnosen hiv.

L. Aids

En sygdom i immunsystemet forårsaget af infektion med human immundefekt virus (hiv).

Diagnosen skal opfylde Sundhedsstyrelsens kriterier for anmeldelsespligtig aids.

Diagnosen anses for stillet, når ovenstående betingelse er opfyldt, og en infektionsmedicinsk speciallæge har stillet diagnosen aids.

Er forsikrede diagnosticeret hiv-positiv inden forsikringstiden, har forsikrede ikke krav på udbetaling efter § 7 L.

M. Kronisk nyresvigt

Nyresvigt i en sværhedsgrad så begge nyrer kronisk og uigenkaldeligt holder op med at fungere, hvilket resulterer i at enten varig dialyse eller nyretransplantation foretages.

Ved planlagt nyretransplantation med nekronyre skal forsikrede være accepteret på aktiv venteliste.

Diagnosen anses for stillet, når varig dialyse er igangsat.

Ved nyretransplantation fra levende donor anses diagnosen for stillet på transplantationsdatoen og ved planlagt nyretransplantation med nekronyre anses

diagnosen for stillet på datoen for accept på aktiv venteliste.

N. Større organtransplantationer

Planlagt eller foretaget organtransplantation omfattende hjerte, lunge, lever, bugspytkirtel eller stamceller/knoglemarv, hvor forsikrede er modtager.

Ved planlagt organtransplantation skal forsikrede være accepteret på aktiv venteliste.

Diagnosen anses for stillet på transplantationsdatoen. Ved planlagt organtransplantation er det datoen for accept på aktiv venteliste. Ved organtransplantation med autologe stamceller/knoglemarv anses diagnosen for stillet på transplantationsdatoen.

P. Parkinsons sygdom (paralysis agitans)

Primær Parkinsons sygdom med hovedsymptomerne muskelrigiditet, tremor eller oligokinesi. Symptomer på Parkinsons syge fremkaldt af psykofarmaka er ikke omfattet.

Diagnosen anses for stillet, når en neurologisk speciallæge har stillet diagnosen Parkinsons sygdom (paralysis agitans).

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2002.

Q. Blindhed

Totalt og irreversibelt tab af synsfunktionen på begge øjne, hvor synsstyrken på bedste øje er 1/60 eller derunder.

Diagnosen anses for stillet, når en speciallæge i øjenssygdomme har vurderet og bekræftet synstabet i journalen.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2002.

R. Døvhed

Totalt og irreversibelt høretab på begge ører, med en høretærskel på 100 dB eller derover på alle frekvenser.

Diagnosen anses for stillet, når en speciallæge fra audiologisk afdeling har vurderet og bekræftet høretabet i journalen.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2002.

S. Aorta sygdom (sygdom i hovedpulsåren)

Aorta sygdom omfatter:

- En lokal udvidelse af aorta (aortaaneurisme) til over 5 cm i diameter
- En lokal udvidelse af aorta (aortaaneurisme), som er opereret
- Bristning af aorta (aortaruptur)
- Bristning i aortas indre lag og blødning ind i aortavæggen (aortadissektion), eller
- Total aflukning af aorta (total aortaokklusion)

Benævnelsen aorta inkluderer både den thorakale og abdominale del af aorta, men ikke dens grene.

Diagnoserne skal være dokumenteret ved enten:

- Ultralydsscanning
- Ekkokardiografi eller CT/MR-scanning

Ved aortaaneurisme anses diagnosen for stillet på operationsdatoen, eller når udvidelsen af aorta er målt til over 5 cm i diameter.

Ved aortaruptur, aortadissektion og total aortaokklusion anses diagnosen for stillet, når der foreligger dokumentation ved kliniske fund og ultralyd, ekkokardiografi eller CT/MR scanning.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2005.

T. Følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse

Blivende neurologiske følger efter infektion i hjerne, hjernenerverødder eller hjernehinder forårsaget af bakterier, vira eller svampe. De blivende neurologiske følger skal have medført en méngrad på mindst 8 % efter Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings méntabel.

Diagnosen skal være stillet ud fra:

- Påvisning af mikrober i spinalvæsken, eller
- Spinalvæskeundersøgelse med påvisning af tydelig inflammatorisk reaktion (pleocytose), herunder forhøjet antal hvide blodlegemer og protein, og eventuelt suppleret med CT/MR-scanning

Méngraden kan tidligst vurderes 3 måneder efter foretaget spinalvæskeundersøgelse, som påviste hjerne- eller hjernehindebetændelse. Méngraden skal være vurderet og bekræftet af en neurologisk eller infektionsmedicinsk speciallæge.

Når ovenstående betingelser er opfyldt, anses diagnosen for stillet på 3 måneders dagen efter foretaget spinalvæskeundersøgelse, som påviste hjerne- eller hjernehindebetændelse.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2005.

U. Følger efter Borreliainfektion eller Tick Borne Encephalitis (TBE)

Længerevarende eller kronisk neuroborreliose som følge af flåttbid, der har medført blivende neurologiske følger. De blivende neurologiske følger skal have medført en méngrad på mindst 8 % efter Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings méntabel.

Diagnosen skal være stillet ud fra spinalvæskeundersøgelser med borrelia/TBE-specifikke antistoffer.

Méngraden kan tidligst vurderes 3 måneder efter foretaget spinalvæskeundersøgelse, som påviste Borreliainfektion eller Tick Borne Encephalitis (TBE). Méngraden skal være vurderet og bekræftet af en neurologisk eller infektionsmedicinsk speciallæge.

Når ovenstående betingelser er opfyldt, anses diagnosen for stillet på 3 måneders dagen efter foretaget spinalvæskeundersøgelse som påviste Borreliainfektion eller Tick Borne Encephalitis (TBE).

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2005.

V. Større forbrændinger, forfrysninger eller ætsninger

Brandsår, forfrysninger eller ætsninger af 3. grad, der dækker mindst 20 % af forsikredes legemsoverflade.

Diagnosen anses t for stillet, når ovenstående betingelser er opfyldt, og der i journalen foreligger en vurdering og bekræftelse fra en brandsårsafdeling.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2007.

W. Indoperation af ICD-enhed (hjertestøder) som sekundær profylakse

Gennemført implantation af implanterbar cardioverter defibrillator (ICD) på grund af dokumenteret tidligere livstruende hjerterytmeforstyrrelse (sekundær profylakse).

Diagnosen anses for stillet på operationsdatoen

Undtaget fra dækning er indoperation af almindelig pacemaker.

Såfremt forsikrede tidligere har fået stillet en diagnose, jf. § 7 B (blodprop i hjertet) og/eller § 7 C (bypassoperation eller ballonudvidelse) og/eller § 7 X (kronisk hjertesvigt), har forsikrede ikke krav på udbetaling efter § 7 W.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2014.

X. Kronisk hjertesvigt med indoperation af ICD/CRT-enhed eller langtidsholdbar mekanisk hjertepumpe, f.eks. Heartmate

Kronisk hjertesvigt med nedsat udrykningsfraktion (EF) i venstre ventrikel på 35 % eller derunder trods optimeret medicinsk behandling. Der skal være gennemført implantation af et avanceret pacemakersystem

(cardioverter defibrillator (ICD-enhed) eller biventrikulær pacemaker (CRT-enhed) eller langtidsholdbar mekanisk hjertepumpe, f.eks. Heartmate.

Diagnosen anses for stillet på operationsdatoen, når ovenstående betingelser er opfyldt.

Undtaget fra dækning er indoperation af almindelig pacemaker.

Såfremt forsikrede tidligere har fået stillet en diagnose, jf. § 7 B (blodprop i hjertet) og/eller § 7 C (bypassoperation eller ballonudvidelse) og/eller § 7 W (indoperation af ICD-enhed), har forsikrede ikke krav på udbetaling efter § 7 X.

Diagnosen er dækket fra 1. januar 2016, dog er indoperation af langtidsholdbar mekanisk hjertepumpe, f.eks. Heartmate, dækket fra 1. januar 2017.

BILAG B. OPSPARINGSORDNINGER

§ 1. OPSPARINGSORDNINGER OG OPRETTELSE

Stk. 1. For medlemmer af den fleksible pensionsordning tilbyder Pensionskassen, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 15, følgende opsparingsordninger:

- a. løbende udbetaling: livsvarig udbetaling,
- b. løbende udbetaling: udbetaling over en 10 årig periode
- c. ratepension og
- d. kapitaludbetaling (kapitalpension og aldersforsikring).

§ 2. INDBETALING

Stk. 1. Der er ingen begrænsninger for indbetalinger til livsvarig udbetaling som arbejdsgiveradministreret ordning.

Stk. 2. For private ordninger kan årlige indbetalinger op til 53.800 kr. (2021) altid fratrækkes i den skattepligtige indkomst. Årlige indbetalinger over dette beløb kan alene fratrækkes i indbetalingsåret, hvis indbetalingerne opretholdes i en periode på mindst 10 år. Ellers fordeles fradraget over en 10 årig periode, jf. pensionsbeskatningsloven § 18.

Stk. 3. For ratepensioner og ophørende løbende ydelser kan der samlet højst indbetales 58.500 kr. (2021) med fradragret (for arbejdsgiveradministrerede ordninger dog efter arbejdsmarkedsbidrag).

Stk. 4. Der kan fra 2013 ikke indbetales med fradragret til en kapitalpension eller alderssum.

Stk. 5. For indbetalinger til aldersforsikring kan der samlet højst indbetales 5.400 kr. (2021) indtil 5 år før folkepensionsalderen. Fra og med det 5. år før folkepensionsalderen kan der indbetales 52.400 kr. (2021). Der er ikke fradrag for indbetalingen.

§ 3. FORRENTNING

Stk. 1. Forrentningen af opsparingsordninger fastsættes på samme måde som for anden pensionsopsparing af bestyrelsen i henhold til bonusregulativet.

§ 4. INDSÆTTELSE AF BEGUNSTIGET

Stk. 1. For ratepension, kapitalpension og aldersforsikring tilfalder udbetaling ved død som udgangspunkt "nærmeste pårørende", jf. forsikringsaftaleloven § 105 a, subsidiært boet. Se dog § 6, stk. 4.

Stk. 2. Der er dog mulighed for at indsætte en eller flere navngivne personer, nemlig forsikredes/kontohavers ægtefælle eller fraskilte ægtefælle, livsarvinger, stedbørn, stedbørns livsarvinger eller navngivne personer, der har fælles bopæl med forsikrede (kontohaver) ved indsættelse eller deres livsarvinger.

Stk. 3. Det er også muligt at slette begunstigelsen med den virkning, at udbetalingen sker til boet.

§ 5. BIDRAGSFRTAGELSE

Stk. 1. Ratepension kan ved oprettelsen tegnes med eller uden ret til bidragsfritagelse i tilfælde af, at medlemmet tilkendes invalidepension.

Stk. 2. Aldersforsikring hvor indbetalingen sker via arbejdsgiver vil være med ret til bidragsfritagelse i tilfælde af, at medlemmet tilkendes invalidepension. Aldersforsikring hvor indbetalingen sker direkte fra medlemmet vil være uden ret til bidragsfritagelse.

Stk. 3. Er pensionen tegnet med ret til bidragsfritagelse, videreføres bidragsindbetalingen af pensionskassen i tilfælde af, at medlemmet tilkendes hel invalidepension. Hvis medlemmet tilkendes halv invalidepension, er der ret til halv bidragsfritagelse.

§ 6. UDBETALING

Stk. 1. Udbetaling til medlemmet kan tidligst påbegyndes ved den i lovgivningen fastsatte aldersgrænse for udbetaling af skattebegünstigede pensionsordninger. Udbetalinger beskattes som personlig indkomst. Kapitalpension og alderssum dog med 40 % afgift. Aldersforsikring udbetales uden afgift og kan udbetales som en livsvarig livrente, som en ratepension eller sumydelse.

Stk. 2. Ved tilkendelse af offentlig førtidspension og/eller tilkendelse af hel varig invalidepension fra pensionskassen kan udbetaling af ratepension, kapitalpension og aldersforsikring tillige finde sted til medlemmet, efter reglerne i pensionsbeskatningsloven §§ 10 og 25. Kapitalpension og aldersforsikring kan endvidere udbetales ved livstruende sygdom (kritisk sygdom), efter reglerne i Bekendtgørelse nr. 1293 af 13. december 2012, med efterfølgende ændringer. Udbetaling beskattes som ved pensionering.

Stk. 3. Udbetaling i tilfælde af død af løbende ydelser sker efter regler for den fleksible pensionsordning § 15, stk. 3.

Stk. 4. Udbetaling i tilfælde af død af rate- og kapitalpension sker med fradrag af 40 % afgift til den begunstiget. Udbetaling i tilfælde af død af aldersforsikring sker uden afgift til den begunstiget. Er der startet udbetaling og er der valgt livsvarig udbetaling ophører udbetalingen ved medlemmets død.

Stk. 5. Sker udbetaling til andre end ægtefællen, tilbageholder pensionskassen boafgift.

Stk. 6. Opsparingsordninger kan tillige hæves på andre tidspunkter end de i stk. 1-4 nævnte. I så fald beskattes løbende udbetalinger og ratepensioner med 60 % afgift. Kapitalpensioner beskattes med 52 % afgift og aldersforsikring med 20 % afgift.

Stk. 7. Kapitalpensioner kan afgiftsberigtiges og overføres til en aldersforsikring, mod en beskatning på 40 % i afgift.

Stk. 8. Et medlem, der har nået pensionsudbetalingsalderen, men ikke er pensioneret, kan afgiftsberigtige alderssummen og overføre den til en aldersforsikring, mod en beskatning på 40 % i afgift.

§ 7. UDTRÆDELSE OG OVERFØRSEL

Stk. 1. Medlemmer har, indtil udbetaling påbegyndes, adgang til udtrædelse af pensionskassen (genkøb) eller overførsel til andet pensionsselskab efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 19.

Stk. 2. Udtrædelse og overførsel kan være begrænset af overenskomstmæssige eller lignende aftaler. For ansatte omfattet af den offentlige sektor henvises til bilag C.

Stk. 3. Den kontante godtgørelse og overførselsbeløbet beregnes på samme måde som ved udtrædelse/overførsel af den almindelige pensionsordning, jf. bilag D, afsnit 13.

BILAG C. VILKÅR FASTSAT I OVERENSKOMSTER, AFTALER OG LIGNENDE OM YDELSESSAMMENSÆTNING

1. ANSATTE I DEN OFFENTLIGE SEKTOR

A. MODERNISERINGSSTYRELSENS REGLER OM PENSION TIL OVERENSKOMST- OG KONTRAKTSATTE

Gengivelse af Moderniseringsstyrelsens cirkulære (9380 af 30. april 2019):

”§ 1. Indledning

Stk. 1. Denne aftale fastlægger de generelle krav, der stilles til indholdet af bidragsdefinerede pensionsordninger i henhold til overenskomster for ansatte i staten mv.

Stk. 2. Aftalen omfatter ikke supplerende pensionsordninger, der er etableret til modtagelse af pensionsbidrag for tjenestemænd af pensionsgivende løn dele udover den tjenestemandspensionsgivende løn.

§ 2. Ydelsessammensætning

Stk. 1. Pensionsordningen skal inden for 2/3 af det samlede pensionsbidrag indeholde:

- Livsvarigt løbende alderspension,
- invaliddepension løbende indtil alderspensioneringstidspunktet eller livsvarigt løbende invalidepension,
- børnepension ved død længst indtil barnets fyldte 24. år.

Stk. 2. Inden for de i stk. 1 nævnte 2/3 af det samlede pensionsbidrag kan der etableres en livsbetinget livsvarigt løbende eller tidsbegrænset ægtefællepension og samleverpension. Samleverpension kan alene etableres for samlever, der opfylder de i pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 4, litra d, 2. eller 3. led fastsatte krav.

Stk. 3. Inden for de i stk. 1 nævnte 2/3 af det samlede pensionsbidrag kan der etableres gruppelevsforikring, gruppeulykkesforikring, gruppeinvalideforikring og forikring i forbindelse med kritisk sygdom.

Cirkulærebemærkning til § 2, stk. 2:

Pensionsbeskatningsloven § 2, nr. 4, litra d, 2. og 3. led, stiller følgende krav til en samlever:

*Den pågældende skal **enten** være en person,*

- med hvem afdøde kunne have indgået ægteskab eller registreret partnerskab,*
- som i et af afdøde senest 3 måneder før dødsfaldet oprettet testamente er tillagt en arvelod af mindst samme størrelse som den tvangsarv, der ifølge arveloven ville være tilkommet en ægtefælle, **og***
- som har haft fælles bopæl med afdøde i de sidste 2 år før dødsfaldet eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde i en sammenhængende periode på mindst 2 år, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig, (pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 4, litra d. 2. led)*

***eller** en person,*

der på tidspunktet for dødsfaldet levede sammen på fælles bopæl med afdøde eller tidligere har haft fælles bopæl med afdøde, når den fælles bopæl alene er ophørt på grund af institutionsanbringelse, herunder i en ældrebolig,

og venter, har eller har haft et barn sammen med afdøde. (Pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 4, litra d. 3. led)

§ 3. Valgfri dækning

Stk. 1. 1/3 af det samlede pensionsbidrag kan anvendes valgfrit af den enkelte medarbejder inden for de rammer, der af det pågældende pensionsinstitut stilles til rådighed, herunder til ratepension og/eller aldersopsparing. Til aldersopsparing og andre sumydelse end de i § 2, stk. 3, nævnte kan dog maksimalt anvendes 1/6 af det samlede pensionsbidrag, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Den valgfrie 1/3 af det samlede pensionsbidrag kan investeres efter medarbejderens eget valg inden for investeringspuljer, der stilles til rådighed af pensionsinstituttet eller andre finansinstitutter, som pensionsinstituttet indgår aftale med herom.

Stk. 3. Fra det tidspunkt, hvor medarbejderen har 5 år eller mindre indtil folkepensionsalderen, jf. § 1 a i lov om social pension, kan medarbejderen efter fradrag af præmie til obligatoriske dækninger og eventuelle gruppelevsforikringer, anvende hele pensionsbidraget til aldersopsparing. Aldersopsparingen kan oprettes som livrente, ratepension eller sumydelse efter medarbejderens eget valg inden for de rammer, der stilles til rådighed af pensionsinstituttet.

§ 4. Depotsikring

Det kan i den enkelte pensionsordning bestemmes, at der til ordningen er knyttet depotsikring. Etablering af depotsikring forudsætter, at pensionsordningen opfylder følgende betingelser:

1. At etablering af depotsikring sker som en kollektiv ordning for hele gruppen.

2. At depotet kun udbetales i den situation, hvor et medlem af pensionsordningen dør før pensioneringstidspunktet.

3. At det i den enkelte pensionsordning sikres, at der afsættes midler til obligatoriske ydelser, herunder livsvarigt alderspension, minimum svarende til dækning ved 2/3 af bidraget og den overlevelsesgevinst, der i en ordning uden depotsikring tilfalder ordningen ved et medlems død før pensioneringstidspunktet, og som mistes ved depotsikringen. Ved indførelse af depotsikring skal der således sikres en livsvarigt alderspension med samme størrelse som uden depotsikring.

4. At depotsikringen finansieres ved brug af den tredjedel af pensionsbidraget, som kan anvendes til valgfri ydelser.

5. At udbetaling af depotsikring kun kan ske til nærmeste pårørende.

Cirkulærebemærkninger til § 4:

Ved depotsikring (opsparingsikring o.lign.) forstås, at medlemmets depot udbetales til nærmeste pårørende, hvis medlemmet dør før pensioneringstidspunktet. I en pensionsordning uden depotsikring tilfalder depotet fællesskabet ved et medlems død før pensioneringstidspunktet.

”Ved nærmeste pårørende” forstås i forhold til udbetaling af depotsikring medlemmets ægtefælle, samlever, børn eller slægtsarvinger efter arveloven, i nævnte rækkefølge.

Udbetaling af depotsikring til samlevere forudsætter, at de i pensionsbeskatningslovens § 2, nr. 4, litra d, 2. eller 3. led, fastsatte krav er opfyldt, jf. cirkulærebemærkningerne til § 2, stk. 2.

§ 5. Delpension

Det kan i den enkelte pensionsordning bestemmes, at der til ordningen er knyttet mulighed for udbetaling af delpension. Udbetaling af delpension forudsætter, at følgende betingelser er opfyldt:

1. Ved anmodning om udbetaling af delpension skal den ansatte over for pensionsselskabet dokumentere nedgang i arbejdstid.
2. Delpensionen beregnes forholdsmæssigt af den ansattes pensionsopsparring i forhold til den tid, hvormed arbejdstiden reduceres, dog maksimalt en tredjedel af pensionsdepotet svarende til den tredjedel, som kan anvendes til valgfri ydelser.
3. Udbetaling af delpension kan kun ske som en løbende livrente, dog kan udbetalingerne midlertidigt sættes på pause i henhold til gældende lovgivning.
4. Aldersgrænsen for overgang til delpension skal følge pensionsudbetalingsalderen, jf. pensionsbeskatningslovens § 1 a.

*Cirkulærebemærkninger til § 5:
Pensionsordninger, der har etableret mulighed for udbetaling af delpension på vilkår, der afviger fra de i aftalens § 5 fastsatte betingelser, skal senest ved udgangen af 2018 sikre, at udbetaling af delpension fra og med 1. januar 2019 sker i henhold til de i § 5 fastsatte betingelser. Medlemmer af pensionsordninger, der inden udgangen af 2018 har fået udbetalt delpension efter de hidtidige bestemmelser, berøres ikke heraf.*

*Cirkulærebemærkning til § 5, nr. 3:
Udbetaling af delpension kan dog ske som ratepension efter aftale herom mellem pensionsinstituttet og medarbejderen.*

§ 6. Tilbagekøb

Det kan i den enkelte pensionsordning bestemmes, at pensionsordningen kan tilbagekøbes

- 1) i tilfælde, hvor den forsikrede har nået pensionsudbetalingsalderen, jf. pensionsbeskatningslovens § 1 a, og udtræder af arbejdsmarkedet, eller hvor den forsikrede er tilkendt invalidepension. For pensionsordninger oprettet før den 1. maj 2007 vil der kunne ske tilbagekøb, når den forsikrede er fyldt 60 år og udtræder af arbejdsmarkedet. I alle tilfælde er det en betingelse, at de **løbende ydelser**, der ville kunne komme til udbetaling, ikke kan overstige et grundbeløb på 9.700 kr. årligt, der reguleres som anført i personskattelovens § 20 (pr. 1. januar 2019 10.844 kr.),
- 2) i tilfælde, hvor der ikke er foretaget indbetaling på pensionsordningen i de seneste 12 på hinanden følgende måneder, og hvor **depotet** ikke overstiger et grundbeløb på 26.213 kr. (31. marts 2012-niveau), der procentreguleres svarende til statens lønninger (pr. 1. april 2019 28.439 kr.),
- 3) i tilfælde, hvor den forsikrede tager varigt ophold i udlandet, dvs. framelder sig folkeregistret i Danmark, ikke har ansættelse eller andet erhvervsarbejde i Danmark, hvor der ikke er sket indbetaling af bidrag de seneste 12 på hinanden følgende måneder, og

depotet ikke overstiger et grundbeløb på 26.213 kr. (31. marts 2012-niveau), der procentreguleres svarende til statens lønninger (pr. 1. april 2019 28.439 kr.), og

- 4) i tilfælde, hvor den forsikrede er udenlandsk statsborger, fratræder sin stilling og tager varigt ophold i udlandet.

Cirkulærebemærkning til § 6, nr. 1:

Begrebet invalidepension er den invalidepension, der er en del af pensionsordningen og ikke en førtidspension i henhold til lov om social pension.

§ 7. Overflytning til anden pensionsordning i forbindelse med jobskifte

Pensionsordningen kan overflyttes til en anden pensionsordning, der opfylder de ovennævnte krav til ydelsessammensætning og tilbagekøb.

Stk. 2. Hvis den pensionsordning, hvortil overflytning ønskes foretaget, indeholder regler om ydelsessammensætning og/eller tilbagekøb, der ikke opfylder betingelserne i denne aftale, kan pensionsordningen dog overføres, hvis den klausuleres således, at den del, der er opsparet i staten, fortsat respekterer de betingelser, der hidtil har været gældende.

§ 8. Ikrafttræden mv.

Denne aftale har virkning fra den 1. maj 2019.

Stk. 2. Bestående kollektive pensionsordninger, der forud for 1. maj 2005 er godkendt af aftalens parter, bevarer denne godkendelse, selv om de er etableret med en ydelsessammensætning, regler om tilbagekøb eller regler om overflytning til anden pensionsordning i forbindelse med jobskifte, der ikke opfylder betingelserne i denne aftale.

Stk. 3. Senere ændringer af aftaler som nævnt i stk. 2 forelægges Moderniseringsstyrelsen til godkendelse.

Stk. 4. Samtidig med ikrafttrædelse af denne aftale ophæves aftale af 25. august 2016 om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte).

Stk. 5. Aftalen kan opsiges med 3 måneders varsel til en 31. marts, dog tidligst til den 31. marts 2021."

2. ANSATTE EFTER SÆRLIG AFTALE

ANSATTE I SYDSLESVIG

Ansatte ved Dansk Skoleforening fra Sydslesvig har ved ansættelsen en ægtefællepensionsret med 60 % livsvarigt af medlemmets pensionsret og kan ved ansættelsen vælge en klausul, således at ægtefællepensionen enten overgår til at være 10-årig eller bortfalder fra det tidspunkt, ansættelsen ved Dansk Skoleforening for Sydslesvig ophører. Klausulen bortfalder ved alder 60, og det er en forudsætning, at ophøret ikke skyldes medlemmets død eller overgang til invalidepension.

BILAG D. TEKNISKE PENSIONSREGLER

1. OPTAGELSE OG GENOPTAGELSE

1.1 Obligatoriske ordninger

Et medlem, der optages/genoptages efter kollektiv overenskomst, aftale og lignende med pligt til medlemskab af pensionskassen (obligatorisk ordninger) optages eller genoptages uden afgivelse af helbredsoplysninger, men med 6 måneders karenstid som anført i reglerne for den fleksible pensionsordning § 1, stk. 1. Se nærmere om karenstid i afsnit 1.5.

Medlemmer optaget i obligatoriske ordninger har dog mulighed for i stedet at afgive en helbreds erklæring, som medlemmet selv skal udfylde og underskrive. Helbreds erklæringen er udarbejdet af pensionskassen. Muligheden er foreløbig ikke taget i anvendelse.

For medlemmer optaget under en virksomhedsordning fastlægger pensionskassen hvert enkelt tilfælde vilkårene efter aftale. Se også afsnit 14.

Der skal indbetales i 6 måneder, før karensten er udstået. Perioder uden indbetaling gennem en arbejdsgiver tæller ikke med, men der skal ikke startes forfra med en ny karenstid, når indbetalingerne genoptages inden man overgår til hvilende medlemskab.

Medlemmer, der inden karenstidens udløb begynder at indbetale privat, skal afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, efter samme regler som medlemmer, der ikke optages/genoptages i en obligatorisk eller frivillig ordning, jf. afsnit 1.3. For medlemmer, der ikke kan afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, vil de nye indbetalinger skulle ske til opsparingsafdelingen, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 16. De pligtige indbetalinger vil således ikke kunne overstå karenstiden og bliver derfor omfattet af nedsatte pensioner som beskrevet i afsnit 1.5.

Medlemmer, der inden karenstidens udløb begynder at indbetale gennem et ansættelsesforhold uden pligt til medlemskab af pensionskassen, omfattes af karenstiden for frivillige ordninger som beskrevet i afsnit 1.2.

1.2 Frivillige ordninger

Et medlem, der ved optagelsen/genoptagelsen er i et ansættelsesforhold uden pligt til medlemskab af pensionskassen og hvor pensionsbidraget indbetales af arbejdsgiveren (frivillige ordninger), optages uden afgivelse af helbredsoplysninger og med 24 måneders karenstid. Se nærmere om karenstid i afsnit 1.5.

Medlemmer optaget i en frivillig ordning har dog mulighed for i stedet at afgive en helbreds erklæring, som medlemmet selv skal udfylde og underskrive. Helbreds erklæringen er udarbejdet af pensionskassen. Muligheden er foreløbig ikke taget i anvendelse.

For medlemmer optaget under en virksomhedsordning fastlægger pensionskassen i hvert enkelt tilfælde vilkårene efter aftale. Se også afsnit 14.

Der skal indbetales i 24 måneder, før karensten er udstået. Perioder uden indbetaling gennem en arbejdsgiver tæller ikke med, men der skal ikke startes forfra med en ny karenstid, når indbetalingerne genoptages inden man overgår til hvilende medlemskab.

Medlemmer, der inden karenstidens udløb begynder at indbetale privat, skal afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger efter samme regler som medlemmer, der ikke optages/genoptages i en obligatorisk eller frivillig ordning, jf. afsnit 1.3. For medlemmer, der ikke kan afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, vil de nye indbetalinger skulle ske til opsparingsafdelingen, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 16. Indbetalingerne til den frivillige ordning vil således ikke kunne overstå karenstiden og bliver derfor omfattet af nedsatte pensioner som beskrevet i afsnit 1.5.

Medlemmer, der inden karenstidens udløb begynder at indbetale gennem et ansættelsesforhold med pligt til medlemskab af pensionskassen, omfattes af karenstiden for obligatoriske ordninger som beskrevet i afsnit 1.1.

1.3 Øvrige ordninger

Et medlem, der *ikke* optages/genoptages i en obligatorisk eller frivillig ordning, skal afgive helbredsoplysninger ved optagelsen.

Ved optagelsen skal medlemmet udfylde en helbreds erklæring. Denne erklæring er udarbejdet af pensionskassen.

Finder pensionskassen det nødvendigt på baggrund af de indsendte helbredsoplysninger at indhente yderligere helbredsoplysninger fra medlemmet, sker det ved udfyldelse eller indsendelse af fx speciallægeerklæringer eller journalmateriale, hospitalspapirer, papirer anvendt i forbindelse med ansøgning om offentlig førtidspension, mv.

Endvidere kan pensionskassen anmode medlemmet om at få foretaget en undersøgelse hos speciallæge. I den forbindelse udpeger pensionskassen en speciallæge. Medlemmet kan ønske en speciallæge, men valget skal godkendes af pensionskassen.

Afgivne helbredsoplysninger er gyldige i 3 måneder. Derefter vil der som hovedregel skulle afgives nye helbredsoplysninger. Medlemmet kan dog indenfor et år fra den dato, hvor der sidst er afgivet helbredsoplysninger, nøjes med at bekræfte på en tro og love erklæring, at der ikke er sket ændringer i helbredstilstanden, siden der sidst blev afgivet helbredsoplysninger. Alle omkostninger i forbindelse med medlemmets afgivelse og indhentelse af relevante helbredsoplysninger betales af pensionskassen.

Hvis pensionskassen bedømmer helbredsoplysningerne som tilfredsstillende, optages/genoptages medlemmet på normale vilkår.

Ved bedømmelse af om medlemmet kan afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger benytter pensionskassen Videncenter for Helbred og Forsikrings retningslinjer. Pensionskassen anser helbredsbedømmelse op til og med D4/I4 for tilfredsstillende.

1.4 Aldersgrænser, særlige hensyn

Medlemmer, der optages/genoptages efter regler for den fleksible pensionsordning § 1, stk. 5, optages/genoptages i opsparingsafdelingen.

1.5 Karens, nedsatte pensioner

Bliver karens gjort gældende, efter afsnit 1.1 eller 1.2, får medlemmet nedsatte pensioner ved tab af erhvervsevne og/eller død hvis erhvervsevnetabet eller dødsfaldet skyldes en før optagelsen indtrådt ulykke eller sygdom.

Nedsatte pensioner indebærer, at:

- udbetalinger som medlemmet eller medforsikrede er berettiget til som følge af erhvervsevnetabet eller dødsfaldet nedsættes til 50 %. Udbetalingen fortsætter herefter uændret på dette niveau.
- Øvrige risikodækninger der ikke udbetales som følge af medlemmets erhvervsudygtighed, vil ligeledes blive nedsat til 50 % og fortsætte på dette niveau fremadrettet.
- Gruppeforsikringsdækningen er i de første 6 år efter optagelsen på 50 % af fuld ydelse. Efter det 6. år er udløbet er der en gruppeforsikringsdækning på 100 %.

Hvis medlemmet er berettiget til dækning på grund af tab af erhvervsevne og karens er gjort gældende, men medlemmet senere ikke opfylder betingelserne for invalidepension, så vil karens fortsat blive gjort gældende, selvom karensperioden efter afsnit 1.1 eller 1.2 er udløbet, hvis medlemmet inden for 6 måneder igen bliver berettiget til dækning på grund af samme sygdom/ulykke.

1.6 Studenterundervisere

Medlemmer, der indbetaler til pensionskassen i henhold til overenskomst for studenterundervisere ved universiteter mv., optages i opsparingsordningen, jf. vedtægten § 3, stk. 3 og regler for den fleksible pensionsordning § 15.

Studenterundervisere optages som udgangspunkt med en ratepension uden ret til bidragsfritagelse ved erhvervsevnetab, men kan vælge, at indbetalingen skal ske til aldersforsikring uden ret til bidragsfritagelse.

Studenterundervisere der skifter overenskomstområde, og som følge heraf overgår til den almindelige pensionsordning, får nulstillet et eventuelt fremført negativt bonusbeløb ved overgang til den almindelige pensionsordning.

1.7 Medlemmer optaget før 1. januar 2017

På generalforsamlingen den 14. april 2015 blev der vedtaget nye optagelsesregler gældende for medlemmer optaget efter 1. januar 2017, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 1. Medlemmer optaget før denne dato er omfattet af optagelsesreglerne på optagelsestidspunktet, jf. dog afsnit 1.8 nedenfor.

1.8 Overgangsordning

Medlemmer optaget før 1. januar 2017 i en obligatorisk ordning, og som på denne dato ikke har udstået sin karens på 2 år, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning, på optagelsestidspunktet, har maksimalt 6 måneders karens tilbage fra 1. januar 2017.

2. BIDRAG OG INDSKUD

2.1 Overenskomstfastsatte bidrag og indskud

Bidrag og indskud fastsat efter overenskomster, aftaler og lignende kan anvendes til ydelser efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 8, stk. 1, inden for rammerne af overenskomstteksten, jf. bilag C.

2.2 Individuelle bidrag og indskud

For pensionsbidrag indbetalt efter individuel ansættelseskontrakt eller af medlemmet selv, forudsættes afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger som anført i afsnittet herom, hvis risikosummen forøges med mere end 25 %. Bidrag kan dog altid indbetales til opsparingsordninger efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 15.

Tilsvarende gælder for individuelt aftalte indskud, hvis risikosummen forøges med mere end 25 %. Indskud kan dog altid indbetales til opsparingsordninger efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 15.

Bidragsstigninger for medlemmer med formindskede pensioner, indbetales til opsparingsafdelingen.

Risikosummen kan ikke forøges til mere end 20 mio. kr.

2.3 Overførsler fra en anden pensionsordning

Medlemmerne har adgang til overførsel fra en anden pensionsordning til pensionskassen efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 4, stk. 1.

Der kan endvidere ske overførsler fra en ordning oprettet efter vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber.

Der kan ikke ske overførsler til medlemmer der er pensionerede, ansat i fleks-/skånejobs, omfattet af formindskede pensioner eller har ansøgt om helbredsbedingede ydelser.

Overførslen anvendes som et indskud i pensionskassen og indsættes som udgangspunkt på tilsvarende pensionstype (livrente, ratepension, kapitalpension eller aldersforsikring), medmindre andet aftales med medlemmet. Anvendelse af det overførte beløb kan være begrænset af overenskomstmæssige aftaler. For ansatte omfattet af den offentlige sektor henvises til bilag C.

Ved overførsel beregnes stigning i risikosummen. Stiger risikosummen med mere end 25 % skal der afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger. Kan medlemmet ikke afgive tilfredsstillende helbredsoplysninger, skal overførslen indbetales til opsparingsafdelingen, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 16.

For overførsler inden for jobskifteaftalen fratrækkes der særlige bonushensættelser, men ikke yderligere omkostninger. Det afgivne selskab kan dog tage et gebyr. For øvrige overførsler fratrækkes der særlige bonushensættelser og en omkostningsprocent. Omkostningsprocenten fastlægges årligt af bestyrelsen og fremgår af pensionskassens hjemmeside.

2.4 Mindste bidrag

Medmindre der foreligger overenskomstvilkår eller andre aftaler, der foreskriver andet, skal det månedlige bidrag til pensionsordninger efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 8, stk. 1, nr. I (livrenteordninger), mindst udgøre kr. 1.500 (efter AMB).

Bidrag under kr. 1.500 kan dog altid indbetales til opsparingsordninger efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 15.

2.5 Rentetilskrivning

Bidrag og indskud forfalder månedsvis bagud. Indbetaling, der modtages den første bankdag i måneden efter, anses for at være modtaget rettidigt.

Bidrag og indskud, der modtages efter rettidig indbetaling, forrentes fra den 1. i måneden efter indbetaling.

2.6 Morarente

Opkrævning af morarente finder sted efter rentelovens regler.

2.7 Bidragsfri dækning

Ved et ansættelsesophør eller andet bidragsophør vil medlemmet som udgangspunkt automatisk få bidragsfri dækning i 12 måneder under forudsætning af, at der er dækning for risiko og administration mv. i medlemmets egen opsparing. Ved nedsættelse af bidraget sker det på medlemmets anmodning.

Hvis medlemmet ikke er berettiget til bidragsfri dækning, pga. medlemmet ikke har været bidragsbetalende efter afsnit 3.1 uafbrudt i 6 måneder inden, overgår medlemmet direkte til hvilende medlemskab.

Bidragsfri dækning bortfalder ved pensionering og/eller tilkendelse af bidragsfritagelse.

Medlemmer, der alene betaler til opsparingsordningen i henhold til reglerne for den fleksible pensionsordning § 15, er ikke berettiget til bidragsfri dækning ved bidragsophør.

2.8 Forlængelse af bidragsfri dækningsperiode

Forlængelse af den bidragsfri dækningsperiode udover 12 måneder kan forventes bevilget, når der er tale om en midlertidig tilstand, med klar udsigt til at vende tilbage til sit job/fagområde, samt en væsentlig nedgang i lønindtægten, som fx uddannelse, udstationering og værnepligt. Arbejdsløshed vil som udgangspunkt ikke give ret til forlængelse af den bidragsfri dækningsperiode.

Der kan højst ske forlængelse i 2 gange 12 måneders varighed.

3. PENSIONS YDELSER

3.1 Ydelsernes størrelse uden ydelsesvalg

Pensionskassens fleksible ydelsestilbud åbner mulighed for valg/omvalg af størrelsen og omfanget af ægtefælle-/samleverpension, invalide- og børnepensioner samt dødsfaldssum.

Indtil pensionskassen har accepteret medlemmets første valg, udgør pensionerne på optagelsestidspunktet nedennævnte procentsatser af alderspensionen ved folkepensionsalderen:

- alderspension som livrente
- invalidepensionen (100 % af beregnet alderspension)
- ægtefælle-/samleverpensionen (60 %) i 10 år
- børnepensionen (20 %) ved medlemmets død/invaliditet

Ved ydelsesvalg, der indebærer en forøgelse af risikosummen med mere end 25 %, skal der afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger. Risikosummen kan dog aldrig overstige kr. 20 mio.

De enkelte ydelsers størrelse beregnes efter det forsikringstekniske grundlag, der anmeldes til Finanstilsynet.

3.2 Pensionsbeskatningsloven

Pensionskassens ydelser efter regler for den fleksible pensionsordning § 8 opfylder retningslinjerne i pensionsbeskatningsloven (PBL) på følgende måde:

I. Pension

- a) Alderspension
- b) Invalidepension
- c) Ægtefællepension/Samleverpension
- d) Børnepension
- e) Dødsfaldssum

Ordningerne følger PBL §§ 2-5 (Skattekode 1).

II. Gruppeforsikringer

Ordningerne følger PBL § 53A (Skattekode 5).

III. Opsparing

- a. Opsparing med løbende udbetaling
- b. Rateopsparing
- c. Kapitalopsparing
- d. Opsparingsafdeling

Ordningerne efter pkt. a og d følger PBL § 2-5 (Skattekode 1), pkt. b PBL § 8 (Skattekode 2) og pkt. c PBL § 10 (Skattekode 3).

Har medlemmet ikke mulighed for at fratække indbetalingen i sin personlige indkomst som følge af udstationering i udlandet eller lignende, kan pensionskassen aftale med det enkelte medlem, at dækninger som normalt er omfattet af ovenstående i stedet omfattes af PBL § 53A (Skattekode 7).

3.3 Forhøjet startpension

Frem til april 2012 havde medlemmer med den fleksible pensionsordning mulighed for at vælge forhøjet startpension. En ændring i pensionsbeskatningsloven betød, at pensionskassen ikke længere måtte tilbyde medlemmerne denne mulighed.

Nedenstående regler er gældende for medlemmer der allerede får udbetalt forhøjet startpension.

Forhøjet startpension udbetales som et tillæg sammen med den månedlige pension. Tillægget betyder, at der udbetales mere af pensionen i starten af udbetalingsperioden og mindre siden hen.

Bestyrelsen fastsatte hvert år, hvor store tillæg, der må vælges ved pensionering. Det maksimale tillæg udgjorde i 2012 28 % for medlemmer, hvis opsparing indgik på et teknisk grundlag, baseret på det gældende nytegningsgrundlag.

Tillægget er baseret på en højere forventet rente af pensionsmidlerne. Det indebærer, at den årlige regulering af en pension med valgt tillæg bliver mindre end reguleringen af en pension uden valgt tillæg. Reguleringen kan blive negativ og pensionen inkl. tillæg kan derved blive mindre end den oprindelige pension uden tillæg.

Valget, der er bindende i udbetalingsperioden, omfatter både medlemmets egen pension og pensionen til eventuelle efterlevende. Valget gælder også for efterfølgende udbetalinger/delpensioner.

3.4. Individuelt valg af beregningsrente ved pensionering (Variabel startpension)

Medlemmerne kan på pensioneringstidspunktet vælge en individuel beregningsrente (variabel startpension).

Bestyrelsen fastsætter hvert år, hvilke beregningsrenter medlemmerne kan vælge imellem. I 2021 kan medlemmerne vælge blandt 1,75 %, 2,25 %, 2,75 %, 3,25 %, og 3,75 %. Ved alderspensionering kan der i 2021 endvidere vælges en beregningsrente på 4,25 %, dog under forudsætning af, at pensionsbeskatningslovens grænser er overholdt.

Uanset størrelsen af beregningsrenten bliver pensionerne reguleret op eller ned i forhold til den fastsatte kontorente (gennemsnitsrenteordningen) eller det udjævnede markedsafkast (markedsrenteordningen). Det betyder, at hvis den valgte beregningsrente er *højere* end kontorenten/det udjævnede markedsafkast, vil pensionen *falde*. Omvendt vil en *lavere* beregningsrente betyde, at pensionen *stiger*.

Valget, der er bindende i udbetalingsperioden, omfatter både medlemmets egen pension og pensionen til eventuelle efterlevende. Valget gælder også for efterfølgende udbetalinger/delpensioner.

4. ALDERSPENSION

4.1 Valg af alderspension

Pensionskassen tilbyder valgfrihed mellem rate- og kapitalpension og livrente. Foretages intet ydelsesvalg er pensionsordningen som ovenfor nævnt under punkt 3.1, 2. afsnit. Ellers er der et fleksibelt ydelsesvalg.

4.2 Aldersgrænser

Er pensionsordningen oprettet før den 1. maj 2007, er den tidligste pensionsudbetalingsalder 60 år.

Er pensionsordningen oprettet fra 1. maj 2007 til 31. december 2017, er den tidligste pensionsudbetalingsalder fem år før folkepensionsalderen.

For medlemmer optaget 1. maj 2007 til 31. december 2017 som i forbindelse med optagelse i pensionskassen overfører en pensionsordning til pensionskassen, der er oprettet før 1. maj 2007, er den tidligste pensionsudbetalingsalder 60 år.

For ordninger oprettet 1. januar 2018 og frem er den tidligste pensionsudbetalingsalder tre år før folkepensionsalderen.

For medlemmer optaget 1. januar 2018 eller senere som i forbindelse med optagelse i pensionskassen overfører en pensionsordning til pensionskassen, der er oprettet før 1. januar 2018 men tidligst 1. maj 2007, er den tidligste pensionsudbetalingsalder fem år før folkepensionsalderen.

Er den tidligere pensionsordning oprettet før 1. maj 2007, er den tidligste pensionsudbetalingsalder 60 år.

For ordninger oprettet fra 1. maj 2007 og frem gælder uanset ovenstående, at for personer født i perioden til og med den 31. december 1958 er pensionsudbetalingsalderen 60 år. For personer født i perioden 1. januar 1959 - 30. juni 1959 er pensionsudbetalingsalderen 60½ år. For personer født i perioden 1. juli 1959 - 31. december 1959 er pensionsudbetalingsalderen 61 år. For personer født i perioden 1. januar 1960 - 30. juni 1960 er pensionsudbetalingsalderen 61½ år.

Kapitalpensioner og aldersforsikringer skal udbetales senest 20 år efter den tidligste pensionsudbetalingsalder. Ratepensioner skal være påbegyndt udbetalt senest 20 år efter den tidligste pensionsudbetalingsalder.

4.3 Alderssum

Fra 1. januar 2013 er der ikke fradrag for indbetaling til alderssum, hvorfor der ikke længere sættes penge af hertil.

Til beregning af alderssum efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 9, stk. 2 blev der indtil 1. januar 2013 anvendt 10 % af medlemmets bidrag og indskud. Bidrag til dødsfaldssum, ratepension og kapitalpension fragik heri. Medlemmerne kunne fra- og tilvælge alderssummen.

Udbetaling af alderssum forudsætter, at medlemmet ikke modtager eller har søgt om invalidepension. Et medlem på halv invalidepension er dog berettiget til alderssum for den anden halvdel.

Et medlem, der har nået pensionsudbetalingsalderen, men ikke er pensioneret, kan afgiftsberigtige alderssummen og overføre den til en aldersforsikring, mod en beskatning på 40 % i afgift.

4.4 Udbetaling

Alderspension, ratepension, alderssum, kapitalpension og aldersforsikring kan tidligst udbetales pr. den 1. i måneden efter at medlemmet har nået den tidligste pensionsudbetalingsalder som anført ovenfor i afsnit 4.2. Der kan endvidere tidligst ske udbetaling pr. den 1. i måneden efter pensionskassen har modtaget anmodning om udbetaling. Medlemmet skal være i live på udbetalingstidspunktet.

Medlemmet kan frit vælge udbetaling af hel eller delvis alderspension, uanset om medlemmet har anden indtægt. Der kan dog max vælges 66 % i delpension, før hele pensionen skal udbetales. De i Regler & Paragraffers omtalte konsekvenser ved pensionering, træder først i kraft ved udbetaling af hel (100 %) alderspension. Ændringer får dog kun virkning for den ikke-pensionerede del.

Medlemmet kan frit vælge udbetaling af hel eller delvis alderssum, kapitalpension og aldersforsikring, uanset om medlemmet har anden indtægt. Alderssum skal senest udbetales samtidig med påbegyndelse af udbetaling af alderspension. Alderssum, kapitalpension og aldersforsikring kan udbetales over maksimalt 4 gange.

5. INVALIDEPENSION OG BIDRAGSFRTAGELSE

5.1 Valg af invalidepension

Medlemmet optages med en invalidepension, fastsat efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 8, stk. 2. Medlemmet kan efterfølgende ændre dette valg indenfor nedenstående retningslinjer. Der skal afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger, såfremt risikosummen forøges med mere end 25 %.

Meddelelse om ændring skal ske til pensionskassen.

Dækningen skal ligge inden for følgende grænser:

- Max. 90 % af arbejdsindtægten og
- 0-500 % af alderspension (livrente) svarende til den beregnede alderspension ved folkepensionsalderen, dog minimum alder 67 år og
- Indenfor de gældende overenskomstfastsatte rammer, jf. Bilag C.

Ved fastsættelse af størrelsen af arbejdsindtægt ses på den indtægt, som medlemmet oppebærer for arbejde, herunder lønindkomst, indtægt ved selvstændig erhvervsvirksomhed, honorarer, offentligt løntilskud i stillinger, hvor der med baggrund i helbredsmæssige forhold ydes tilskud (fx fleksjob) og anden arbejdsindtægt. Der ses på al arbejdsindtægt, både indtægt der oppebæres i og uden for medlemmets hidtidige fag/erhverv.

Hvis medlemmet ikke har arbejdsindtægt, fx pga. arbejdsløshed kan medlemmet højst tilvælge en invalidepension på 90 % af højeste dagpengesats.

Overstiger dækningen ved en skade den maksimale grænse som ovenfor beskrevet, nedsættes dækningen til den maksimale grænse. Dækningen nedsættes ved at nedsætte beregningsrenten efter reglerne for individuelt valg af beregningsrente ved pensionering, jf. afsnit 3.4. Det betyder, at der udbetales mindre i starten af udbetalingsperioden og mere siden hen.

Nedsætter eller indstiller medlemmet bidragsbetalingen, skal invalidepensionen tillige nedsættes efter udløbet af den bidragsfri dækningsperiode til et niveau, som der er beregningsmæssig dækning for.

5.2 Retten til invalidepension

Retten til invalidepension indtræder den 1. i måneden efter, at medlemmets erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 (eller for halv invalidepension halvdelen) af den fulde erhvervsevne. Dette tidspunkt kaldes skadestidspunktet.

Retten til udbetaling af invalidepension indtræder tidligst ved ophør af løn/erhvervsindtægt. Dette tidspunkt kaldes udbetalingstidspunktet.

Medlemmet skal løbende være under nødvendig, relevant og optimal lægebehandling og følge lægens forskrifter. Undladelse heraf kan medføre tab af udbetaling af invalidepension, hvis lægebehandlingen eller det at følge lægens forskrifter ville medføre, at medlemmet ikke havde et dækningsberettiget erhvervsevnetab.

Retten til invalidepension ophører senest ved folkepensionsalderen, ved overgang til alderspension eller ved medlemmets død forinden.

5.3 Midlertidig invalidepension

Pensionskassen kan i henhold til reglerne for den fleksible pensionsordning § 10, stk. 1, tilkende midlertidig invalidepension. Det vil kunne ske i tilfælde, hvor erhvervsevnen på bedømmelsestidspunktet er nedsat med mere end 2/3 (eller for halv invalidepension med halvdelen), men hvor erhvervsprognose og sygdomsforløb er uvis, sådan at der stadig er mulighed for, at erhvervsevnen ikke er længerevarende eller varigt nedsat.

Der skal dog være en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat med mere end 2/3 (halvdelen) i minimum 12 måneder.

Får medlemmet tilkendt midlertidig invalidepension, vil pensionskassen med jævne mellemrum revurdere medlemmets erhvervsevne. En revurdering vil typisk finde sted efter 1-3 år.

5.4 Længerevarende invalidepension

Tilkendelse af længerevarende invalidepension kan ske, hvis pensionskassen vurderer, at medlemmets erhvervsevne vil være uafbrudt nedsat med mere end 2/3 (respektive halvdelen) i en længere årrække.

Får medlemmet tilkendt længerevarende invalidepension, vil pensionskassen med jævne mellemrum revurdere medlemmets erhvervsevne. En revurdering vil typisk finde sted efter 2-5 år.

Ved tilkendelse af længerevarende invalidepension kan medlemmet få udbetalt invalidesum, jf. bilag A, § 6, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte.

5.5 Varig invalidepension

Tilkendelse af varig invalidepension kan kun ske, hvis pensionskassen vurderer det usandsynligt, at medlemmet genvinder erhvervsevnen, fx terminalpatienter.

Har medlemmet ikke tidligere fået udbetalt invalidesum, jf. bilag A, § 6, kan medlemmet ved tilkendelse af varig invalidepension få udbetalt invalidesum, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldte.

5.6 Retten til bidragsfritagelse

Opfylder medlemmet betingelserne for invalidepension, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 10, har medlemmet ret til bidragsfritagelse, jf. § 7. For at være berettiget til bidragsfritagelse er det en betingelse, at medlemmet ikke på skadestidspunktet er overgået til hvilende medlemskab efter § 6, stk. 2.

5.7 Midlertidig bidragsfritagelse

Pensionskassen kan efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 7 beslutte at yde hel eller delvis bidragsfritagelse op til det bidrag, medlemmet havde på tidspunktet for tabet af erhvervsevnen (skadestidspunktet) efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 10.

Tilkendelsen kan ske i de tilfælde, hvor medlemmet har et erhvervsevnetab, men hvor der ikke er ret til udbetaling af invalidepension, da der ikke er en formodning om, at erhvervsevnen vil være nedsat i mindst 12 måneder.

Der kan alene tilkendes midlertidig bidragsfritagelse ved et erhvervsevnetab på mindst halvdelen og for en periode på 3-12 måneder.

5.8 Bedømmelse af erhvervsevne

Ved bedømmelsen af erhvervsevnen er medlemmets fagspecifikke erhvervsevne afgørende, det vil sige erhvervsevnen i det erhverv eller fag, som medlemmet er uddannet inden for og/eller hidtil har været beskæftiget inden for.

Nedsættelse af erhvervsevnen bedømmes ud fra en ren medicinsk vurdering af medlemmets evne til at bestride et passende arbejde inden for sit erhverv eller fag ud fra helbredsmæssige kriterier.

Nedsættelsen af erhvervsevnen vurderes af pensionskassen ud fra objektive helbredsmæssige kriterier.

5.9 Anden indtægt, fleksjob, etc.

Reglerne for den fleksible pensionsordning § 10, stk. 3, omhandlende modregning er indført for at modvirke risikoen for økonomisk overkompensation.

Bundfradrag for modregning ved tilkendelse af hel invalidepension i § 10, stk. 3 udgør 58.500 kr. (2021) og indeksreguleres årligt efter personskattelovens § 20. Bestyrelsen kan beslutte fremover at ændre på måden, hvorpå der sker indeksregulering, hvis forholdene tilsiger det. Bundfradraget er før skat og AMB.

Bundfradraget for modregning ved tilkendelse af halv invalidepension i § 10, stk. 3, svarer til det dobbelte af bundfradraget for modregning i hel invalidepension og udgør 117.000 kr. i 2021.

Bundfradraget gælder for et helt kalenderår og nedsættes forholdsmæssigt, hvis medlemmet kun modtager invalidepension en del af kalenderåret.

Bundfradraget fordeles herefter ligeligt ud på de måneder hvor medlemmet modtager invalidepension og har lønindtægt.

Medlemmet har pligt til at oplyse sine indtægtsforhold til pensionskassen og på opfordring indlevere ønsket dokumentation.

5.10 Overgangsordning for ophør af invalidepension

Overgangsordningen i reglerne for den fleksible pensionsordning § 10, stk. 7, betyder, at medlemmer der inden 1. januar 2017 er fyldt 60 år og/eller har ret til invalidepension, ikke bliver omfattet af aldersgrænserne i § 10, stk. 1.

5.11 Overgangsordning for modregning af invalidepension

Overgangsordningen i reglerne for den fleksible pensionsordning § 10, stk. 8, gælder de medlemmer, der modtager invalidepension i december 2016 og kun under forudsætning af, at medlemmet er i et ansættelsesforhold i december 2016.

Overgangsordningen betyder, at størrelsen af en eventuel årsindtægt oppebåret ved arbejde lægges oveni bundfradraget ved modregning.

Har et medlem fået ansættelse i løbet af 2016, omregnes arbejdsindtægten til en gennemsnitlig årsindtægt for den ansættelse, medlemmet havde i december 2016.

Fratræder et medlem sin ansættelse efter 1. januar 2017 og tiltræder medlemmet efterfølgende et nyt

ansættelsesforhold, bevarer medlemmet størrelsen af bundfradraget pr. 1. januar 2017.

Mister et medlem retten til invalidepension bortfalder samtidig retten til overgangsordningen for modregning. Medlemmet vil derfor alene være berettiget til bundfradraget som opgjort i afsnit 5.9, ved senere tilkendelse af invalidepension.

6. ÆGTEFÆLLE-/SAMLEVERPENSION

6.1 Valg af ægtefælle-/samleverpension

Medlemmet optages med en ægtefælle-/samleverpension, fastsat efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 8, stk. 2, og ovenstående afsnit 3. Medlemmet kan efterfølgende indtil alder 60 år ændre dette valg. Der skal afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger, såfremt risikosummen forøges med mere end 25 %.

Omvalg af ægtefælle-/samleverpension kan ikke ske efter overgang til invalidepension.

Meddelelse om ændring skal ske til pensionskassen.

Dækningen skal ligge inden for intervallet 0-60 % af den højeste af alderspensionen (livrente) eller invalidepensionen.

Den kan være 10-årig eller livsvarig. For medlemmer omfattet af overenskomst, skal dækningen endelig ligge indenfor gældende overenskomstfastsatte rammer, jf. bilag C.

7. BØRNEPENSION

7.1 Valg af børnepension

Medlemmet optages med en børnepension, fastsat efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 8, stk. 2 og ovenstående afsnit 3. Medlemmet kan efterfølgende indtil pensionering ændre dette valg. Der skal afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger, såfremt risikosummen forøges med mere end 25 %.

Meddelelse om ændring skal ske til pensionskassen.

Dækningen skal ligge inden for intervallet 0-20 % af den højeste af alderspensionen (livrente) eller invalidepensionen.

For medlemmer omfattet af overenskomst skal dækningen endelig ligge indenfor gældende overenskomstfastsatte rammer, jf. bilag C.

8. DØDSFALDSSUM

8.1 Valg af dødsfaldssum

Medlemmer kan til- og fravælge en dødsfaldssum indtil det fyldte 67. år. Retten er dog ophørt, hvis medlemmet er gået på pension forinden.

Meddelelse om ændring skal ske til pensionskassen.

Medlemmets valg af dødsfaldssum skal ligge inden for intervallet 0 – 240 % af den højeste af alderspensionen (livrente) eller invalidepensionen. Der skal afgives tilfredsstillende helbredsoplysninger, såfremt risikosummen forøges med mere end 25 %.

9. PENSIONENS UDBETALING

9.1 Udbetaling af pension til udlandet

Udgifter til udbetaling af pension ved overførsel til udlandet afholdes af medlemmet.

9.2 Bagatelgrænse

Pensionskassen følger de beløbsgrænser, der findes i pensionsbeskatningsloven. For 2021 udgør beløbet kr. 11.400.

9.3 Livsvarig alderspension i bero

Medlemmer kan vælge at sætte en påbegyndt udbetaling af den livsvarige alderspension helt eller delvist i bero, under forudsætning af, at der ikke udbetales børnepension som følge af medlemmets alderspensionering.

Så længe den livsvarige alderspension er sat i bero indsættes den månedlige alderspension i opsparingsafdelingen. Ved fornyet udbetaling af den livsvarige alderspension, omsættes den opsparede kapital til livsvarig alderspension.

Hvis medlemmet afgår ved døden inden fornyet udbetaling af den livsvarige alderspension, udbetales den opsparede kapital efter reglerne for opsparingsafdelingen, jf. reglerne for den fleksible pensionsordning § 16.

De i dette dokument omtalte konsekvenser ved pensionering, er fortsat i kraft, uanset om alderspensionen er sat i bero.

10. FORSIKRINGSTEKNISK GRUNDLAG

Nærværende tekst er et uddrag af væsentlige og relevante afsnit i det forsikringstekniske grundlag.

10.1 Gennemsnitsrenteordning med betingede garantier

Dette afsnit er gældende for medlemmer i gennemsnitsrenteordningen. Dvs. medlemmer optaget før 1. januar 2017 og ej skiftet til markedsrenteordningen.

Pensionskassens ydelser beregnes i overensstemmelse med det forsikringstekniske grundlag, jf. vedtægten § 19.

På gennemsnitsrenteordningen tilskrives afkast efter investeringsomkostninger det enkelte medlems depot via en kontorente fastsat af bestyrelsen. Kontorenten udjævner udsvingene i det faktiske afkast.

Alle medlemmer af gennemsnitsrenteordningen får andel i pensionskassens overskud i form af bonus ifølge det til Finanstilsynet til enhver tid anmeldte tekniske grundlag. Se nærmere i afsnit 11.

Pensionsydelse ved alder, død og erhvervsudygtighed oplyses som summen af en grundpension og en tillægspension, idet tillægspensionens andel oplyses særskilt.

Grundpensionen beregnes i henhold til det forsikringstekniske grundlag som en betinget pension, der er betinget af, at forudsætningerne i det forsikringstekniske grundlag opfyldes. Teksten herom er gengivet nedenfor.

Tillægspensionen beregnes i henhold til overskudsregulativets bestemmelser som et ét-årigt tillæg. Dette tillæg kan tillige nedsættes eller bortfalde efter bestyrelsens beslutning.

Betingelserne i det forsikringstekniske grundlag, som den betingede pension (grundpensionen) hviler på, er følgende:

”

1. Det realiserede afkast efter skat set over en 3-årig periode ligger under grundlagsrenten
2. Den konstaterede dødelighed eller invaliditetshyppighed i pensionskassen set over en 3-årig periode afviger til ugunst for pensionskassen set i forhold til grundlagets forudsætninger
3. De konstaterede forhold vedrørende børn og ægtefæller set over en 3-årig periode afviger til ugunst for kassen set i forhold til grundlagets forudsætninger
4. Grundlagsrenten overstiger nyinvesteringsafkastet efter skat af lange statsobligationer (10årige) målt som gennemsnit over 25 på hinanden følgende børsdage

Ved en nedsættelse af ydelserne tages der udgangspunkt i ækvivalensprincippet, idet medlemmets hensættelse ikke kan nedsættes. Ændringen kan kun omfatte den eller de forudsætninger, der er bristet. Ændringen i grundlagets parametre svarer til de faktiske konstaterede afvigelser incl. en margin svarende til fastsættelsen af et betryggende nytægningsgrundlag for betingede tilsagn. Ændringen anmeldes til Finanstilsynet, og alle berørte underrettes. Ændringen gennemføres herefter ved førstkommande årsskift. Ændringen vedr. nr. 4, nyinvesteringsafkastet, suspenderes dog i det tilfælde, at betingelse nr. 4 er udløst i løbet af et år, men ikke er opfyldt for kalenderårets sidste 25 børsdage.

Margenen for invaliditet og positive dødsrisici udgør 10% af intensiteten og for negative risici (longevity) anvendes et nyt grundlag svarende til 95% af seneste bedste skøn over bestandsdødeligheden tillagt en margin til forventede levetidsforbedringer opgjort efter Finanstilsynets seneste bedste skøn over forventede levetidsforbedringer. I marginen for dødelighed indgår en underdødelighed i intervallerne 40-60, 60-80 og 80-100 år uanset om disse er signifikante eller ej i Finanstilsynets model. Margenen for tegningsrenten er en nedrundning til nærmeste kvarte procentsats.

De betingede grundlag skal dog til enhver tid opfylde kravene til et betryggende nytægningsgrundlag.

Ydelser, der hidrører fra bonus for 2008 og derefter, er betingede som angivet i bonusregulativet.”

Betingelserne betyder eksempelvis, at hvis levealderen og prognoserne for levealderen i fremtiden måtte stige udover grundlagets forudsætninger, så vil ydelserne blive ændret.

10.2 Markedsrenteordning med udjævning uden garantier

Dette afsnit er gældende for medlemmer omfattet af markedsrenteordningen. Dvs. medlemmer optaget den 1. januar 2017 eller senere, samt medlemmer der er skiftet til markedsrenteordningen.

Pensionskassens ydelser beregnes i overensstemmelse med det forsikringstekniske grundlag, jf. vedtægten § 19.

På markedsrenteordningen tilskrives alt afkast efter investeringsomkostninger det enkelte medlems depot direkte. Afkast kan være positivt såvel som negativt.

Markedsrenteordningen har fælles investeringspulje for alle medlemmer. Det er således ikke muligt for det enkelte medlem at foretage individuelt investeringsvalg.

På markedsrenteordningen opkræves administrationspriser og priser for forsikringsdækningerne svarende til de faktiske omkostninger, hvorfor markedsrenteordningen ikke er omfattet af bonus.

Alle pensionsydelse er ugaranterede. Som udgangspunkt for ydelserne benyttes en conto beregningsrente, som fastsættes årligt af bestyrelsen.

For at mindske u hensigtsmæssige udsving i pensionsudbetalingerne som følge af ændringer i afkastet, bliver alle ydelser beregnet ved at udjævne afkastet over p.t. 10 år, dog højst ordningens restløbetid. Det betyder, at depotet følger det faktiske afkast månedsvi s, mens ydelserne reguleres årligt med en p.t. 10-årig udjævning, således at alle forskelle mellem den forudsatte forrentning (beregning srenten) og det faktiske afkast udloddes over de efterfølgende 10 år (dog højst restløbetiden).

Pensionskassens bestyrelse kan, i samråd med den ansvarshavende aktuar, med fremadrettet virkning ændre på beregningsrenten og/eller udjævningsperioden.

10.3 Medlemskonti og særlige bonuskonti

Pensionskassens medlemskonti og særlige bonuskonti opfylder de krav, der stilles i lovgivningen for at kunne medregnes ved opgørelsen af pensionskassens basiskapital, vedtægtens bestemmelser.

For medlemmer af gennemsnitsrenteordningen medregnes 5 % af medlemmernes opsparing og indbetalinger efter 1. januar 2009 som særlige bonushensættelser.

For medlemmer af markedsrenteordningen medregnes 2 % af medlemmernes opsparing og indbetalinger som særlige bonushensættelser.

10.4 Tilfredsstillende helbredsoplysninger

Pensionskasserne anser helbredsbedømmelse op til og med D4/I4 for tilfredsstillende. For stigninger alene i dødsfaldsrisiko dog op til niveau D2 hvis invaliderisiko er over I4.

11. BONUSREGULATIV (GENNEMSNITSRENTEORDNINGEN)

Bonusregulativet er kun gældende for medlemmer omfattet af gennemsnitsrenteordningen.

I henhold til vedtægten § 19 fordeles pensionskassens overskud efter bestemmelserne i bonusregulativet. Nærværende tekst er afskrift heraf.

”§ 1. Fordeling af overskuddet

Stk. 1. I henhold til reglerne for pensionsordningen beregnes og fordeles det realiserede resultat efter dette regulativ. Bestemmelserne i pensionskassens aftalegrundlag, herunder dette bonusregulativ, går forud for kontributionsbekendtgørelsens bestemmelser.

Stk. 2. Pensionskassens realiserede resultat opgøres efter kontributionsbekendtgørelsens bestemmelser før skat. For at sikre, at fordelingen sker efter kollektive og solidariske principper, opgøres der kun et samlet realiseret resultat, som dækker alle grundlagselementer for alle pensionsordninger.

Stk. 3. Egenkapitalen og særlige bonushensættelser tilskrives så vidt muligt et beløb svarende til at

egenkapitalen og særlige bonushensættelser – før skat – er blevet forrentet med nøgletal 1 med et tillæg svarende til 0,30 % for de betingede garantier hhv 0,60 % for de ubetingede garantier af de retrospektive hensættelser primo året. Tillægget deles mellem egenkapitalen og de særlige bonushensættelser i forhold til deres primoværdier. Dette beløb kan være såvel positivt som negativt. Tillægget nedsættes, hvis der ikke er plads til det i et positivt realiseret resultat.

Stk. 4. Resten af overskuddet tilfalder medlemmerne som forsikrede. Den andel af årets overskud, der skal tilskrives det enkelte medlem som bonus, fastsættes af pensionskassens bestyrelse efter samråd med aktuaren jf. § 2.

Stk. 5. Det resterende overskud henlægges til kollektivt bonuspotentiale.

Stk. 6. Berettiget til at deltage i bonusfordelingen er ethvert medlem af pensionskassen samt øvrige pensionsmodtagere.

§ 2. Bonusgrupper

Stk. 1. Bonusberettigede opdeles i bonusgrupper, der kan afgrænses objektivt. Ved opdelingen skal der først og fremmest ske en ligestilling af de forskellige tegningsgrundlags elementer. Ubetingede ydelser søges ligestillet med betingede ydelser ved et fradrag i bonus, der svarer til en værdifastsættelse af ydelsesgarantierne.

Stk. 2. Bonusopdelingen og -fordelingen mellem disse grupper foretages forlods af bestyrelsen efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 3. Bonusfordeling og bonusbetingelser

Stk. 1. Den bonusberettigede tildeles et beløb under hensyntagen til det overskud, som den bonusberettigede efter en kollektiv beregning forventes at frembringe ved gevinst på rente, risiko ved død, risiko ved invaliditet og administration.

Stk. 2. Bonus opgøres for en periode af en måned.

Stk. 3. Bestyrelsen fastsætter efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet bonusparametre forud for hver bonusperiode. Bonusparametre for ikke-påbegyndte perioder kan ændres af bestyrelsen efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 4. Beregning af bonusbeløb

Stk. 1. Bonusbeløbet efter § 3, stk. 1 beregnes som en sum af rente-, risiko- og administrationsbonus. Hvert element opgøres som forskellen mellem kontoelementerne beregnet med bonusparametrene og parametrene for tegningsgrundlaget. Summen fradrages præmier til bonusbetalte gruppeforsikringer.

Stk. 2. Såfremt bonusbeløbet opgjort efter stk. 1 bliver negativt, fremføres bonusbeløbet til modregning i senere positiv bonus. Saldoen forrentes med kontorenten efter skat. Bestyrelsen kan dog beslutte, at der ydes et kollektivt tilskud for en bonusperiode omfattende medlemmets gruppeforsikringspræmie, hvis medlemmets egen bonus er utilstrækkelig til at dække gruppeforsikringspræmien.

Stk. 3. Pensionister med valgt forhøjet startpension, er omregnet til et ugaranteret grundlag med højere grundlagsrente på pensioneringstidspunktet. For disse pensionister bliver negativ bonus tilskrevet forsikringen og de fremtidige ydelser nedsættes med værdien af den negative bonus. Bestyrelsen fastsætter hvert år, hvilke

tillæg nye pensionister kan vælge efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet.

Stk. 4. Pensionister med valgt pensionisttillæg og omregning 1. juli 2005 til en grundlagsrente på 4,25 % med reservetilførsel for at fastholde pensionerne, vil ikke få tilskrevet bonus før den manglende bonustilskrivning efter 1. juli 2005 mindst svarer til reservetilførslen.

Stk. 5 Studenterundervisere der kun har indbetalt til rate- og kapitalpension vil ved overgang til hovedordningen få nulstillet deres eventuelt negative bonussaldo.

§ 5. Anvendelse af bonus

Stk. 1. Bonusbeløb efter § 4 anvendes til ydelser af samme art, som efter reglerne for pensionsordningen. Bonus anvendes hver måned for ikke-pensionerede, mens bonus for pensionerede kun anvendes ved årsskift eller ophør. Ydelserne fra bonusbeløbene beregnes på pensionskassens til enhver tid værende nytægningsgrundlag.

Stk. 2. For pensionister på den fleksible pensionsordning anvendes bonus først og fremmest til betaling af tillægspensionen og derefter til opskrivning af grundpensionen. Den del af tillægspensionen, som ikke dækkes af periodens bonus, forøger den negative bonussaldo jf. § 4, stk. 2.

Stk. 3. Bonus for 2008 og derefter gives som betinget bonus, således at bonusydelse for denne del af bonus kan nedsættes eller helt bortfalde, såfremt en eller flere af de forudsætninger, pensionskassens beregningsgrundlag bygger på, ikke er opfyldt set over en 3-årig periode. I så fald kan bestyrelsen efter samråd med aktuaren og anmeldelse til Finanstilsynet beslutte, at de betingede bonusydelser nedsættes eller bortfalder.

§ 6. Ikrafttræden og ændringer

Stk. 1. Dette bonusregulativ træder i kraft 1. januar 2014 og gælder for bonus optjent fra og med januar 2014.

Stk. 2. Bonusregulativet kan ændres af bestyrelsen efter samråd med aktuaren og med anmeldelse til Finanstilsynet med virkning for bonus tildelt efter ændringstidspunktet."

12. SPEKULATION MOD PENSIONS KASSEN

Bestyrelsen kan efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 18, stk. 4, fastsætte begrænsninger i til- og fravalg af ydelser. Bestyrelsen har ikke udnyttet bemyndigelsen.

13. UDTRÆDELSE OG OVERFØRSEL TIL ANDEN PENSIONSORDNING

13.1 Udtrædelse

Medlemmer, der ikke længere indbetaler til pensionskassen, har adgang til udtrædelse af pensionskassen efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 19.

Medlemmet kan udtræde indtil det fyldte 60. år.

Udtrædelse kan være begrænset af overenskomst mæssige eller lignende aftaler. For ansatte omfattet af den offentlige sektor henvises til bilag C.

Den kontante godtgørelse ved udtræden fastsættes til overførselsbeløbet – beregnet på samme måde som ved overførsel til anden pensionsordning – med fradrag af et gebyr og eventuelt kursværn.

Gebyret udgør 0 kr. i 2021.

Kursværnnet træder i kraft, hvis pensionskassens nettoformue er mindre end de retrospektive hensættelser og lovgivningens mindstekrav til egenkapitalen (solvenskravet). Kursværnnet er en forholdsmæssig nedsættelse af godtgørelsen. Reduktionen vil i så fald ske efter principper, anmeldt til Finanstilsynet.

13.2 Overførsel til anden pensionsordning

Medlemmerne har adgang til overførsel til anden pensionsordning efter reglerne for den fleksible pensionsordning § 19.

Der kan endvidere ske overførsler til en ordning oprettet efter vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber.

Medlemmet kan overføre til anden pensionsordning indtil pensionering. Retten til overførsel kan for fraskilte medlemmer være betinget af en fraskilt ægtefælles accept.

Overførsler kan være begrænset af overenskomst mæssige aftaler. For ansatte omfattet af den offentlige sektor henvises til bilag C.

Overførselsbeløbet fastsættes til indeståendet på pensionskontoen på overførselstidspunktet. Indestående på evt. medlemskonti og særlige bonushensættelser indgår heri.

Saldoen er opgjort som summen af indbetalinger og renter med fradrag af administration og pris for forsikringsdækning inkl. bonus i henhold til det anmeldte forsikringstekniske grundlag (bonusregulativet). Saldoen svarer til den diskonterede værdi af de til ordningen forventede fremtidige pensionsydelser og oplyses hvert år på kontooversigten.

For overførsler inden for jobskifteaftalen fratrækkes et eventuelt kursværn, men ikke yderligere omkostninger. Det modtagne selskab kan dog tage et gebyr. For øvrige overførsler fratrækkes et gebyr og eventuelt kursværn.

Gebyret udgør 0 kr. i 2021.

13.3 Opsparingsordninger

For udtrædelse og overførsel af en opsparingsordning henvises til bilag B, § 7.

14. VIRKSOMHEDSORDNINGER

Pensionskassen kan efter vedtægternes § 3, stk. 2 optage medlemmer, ansat på virksomheder med tilknytning til pensionskassens faggrupper, hvor der er indgået en virksomhedsaftale.

I en virksomhedsaftale fastsættes medlemmernes pensionsvilkår med udgangspunkt i pensionskassens til enhver tid gældende bestemmelser som angivet i dette dokument. For de omfattede medarbejdere på virksomheden, såvel som senere ansættelser heraf, er medlemskab af pensionskassen obligatorisk. De omfattede medarbejdere kan enten være virksomhedens samlede medarbejderstab eller en nærmere afgrænset medarbejdergruppe.

Helbreds vilkårene ved optagelse som medlem i pensionskassen efter en virksomhedsordning følger pensionskassens regelsæt for kollektive, obligatoriske

ordninger. En virksomhedsordning forudsætter som udgangspunkt, at der på virksomheden vil være mindst 10 medlemmer af pensionskassen.

Medlemmer under en virksomhedsordning skal betale et nærmere fastsat månedligt mindstebidrag, der som udgangspunkt svarer til 15 pct. af lønnen.

15. DIGITAL POST

Pensionskassen kan uden samtykke sende breve og andre meddelelser som digital post, fx via e-Boks eller via pensionskassens lukkede hjemmeside.

Der sendes en orientering til medlemmet om den digitale post. Orienteringen kan sendes via mail, e-Boks eller lignende.

Medlemmer, der hverken har oplyst pensionskassen en gyldig mailadresse eller tilmeldt sig e-Boks eller lignende, får ingen advisering og skal selv holde sig orienteret via pensionskassens lukkede hjemmeside.

BILAG E. STATUT FOR AKADEMIKERPENSIONS TILSKUDSFOND

§ 1. NAVN

AkademikerPensions tilskudsfond.

§ 2. FORMÅL

Tilskudsfondens formål er, at pensionskassen kan

- a) supplere livrenter og overlevelsere renter for medlemmer optaget i opsparingsordningen, disses ægtefæller eller samlever og børn under 21 år,
- b) yde ekstraordinær invalidepension til medlemmer, som på grund af sygdom kun vanskeligt kan opretholde normalt erhvervsarbejde, men som ikke er berettiget til invalidepension i henhold til § 9 i pensionskassens statut 1 og § 10 i reglerne for den fleksible pensionsordning,
- c) i helt ekstraordinære tilfælde supplere invalidepensioner, hvor bestyrelsen skønner, at en ydet invalidepension er urimelig lav,
- d) i helt ekstraordinære tilfælde supplere ægtefælle-, samlever- og børnepensioner, hvor bestyrelsen skønner, at pensionen er urimelig lav.
- e) yde tilskud til forebyggende behandling af medlemmer med henblik på at undgå eller udskyde en invalidepensionering.

§ 3. FINANSIERING

Fonden finansieres ved henlæggelse af midler fra pensionskassens egenkapital.

§ 4. FONDENS ANVENDELSE

- Stk. 1.
Når der opstår pensionstilfælde i opsparingsordningen, tager bestyrelsen stilling til, om livrenten og overlevelsesrenten i det pågældende tilfælde bør suppleres.
- Stk. 2.
Tilsagn om tilskud gives i hvert enkelt tilfælde for en 3-årig periode og kan fornyes for efterfølgende 3-årige perioder.
- Stk. 3.
Tilskuddets størrelse fastsættes af bestyrelsen i hvert enkelt tilfælde.

§ 5. REGNSKAB

Fondens regnskab indgår som del af AkademikerPensions almindelige regnskab.

§ 6. ÆNDRING AF STATUTTER

Ændringer af tilskudsfondens statutter skal godkendes ved almindelig stemmeflertal på en generalforsamling.

§ 7. OPLØSNING

- Stk. 1.
Opløsning af tilskudsfonden skal godkendes ved almindelig stemmeflertal på en generalforsamling.
- Stk. 2.
Ved opløsning af tilskudsfonden tilbageføres eventuelle overskydende midler til pensionskassens reservefond.